

Ítéletet tart majd
a nemzetek között,
és igazságot szolgáltat
a népek sokaságának.
Ők meg ekevasakká
kovácsolják kardjaikat,
és lándzsáikat
szőlőmetsző késekké.

Iz 2,4

Új Ember

KATOLIKUS HETILAP

ferenc
300

LXXXII. évf. 19. (4053.)
2026. május 10.
Ára 475 Ft

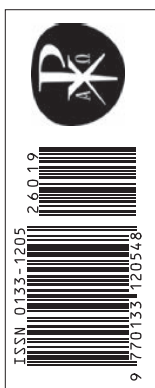


Fotó: Lambert Attila

Elkényeztetett az Úr

Blanckenstein György atya 75. születésnapját ünnepli

8-9. oldal



Leó pápa egy éve

2-3. oldal



Mindszenty-zarándoklat
Esztergomban

10-12. oldal



Egyházi vezetők a Magyar
Tudományos Akadémián

13. oldal

Leó pápa egy éve

Gájer László egyetemi tanár, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kar 2. számú Keresztény Bölcséleti Tanészékét vezető professzorának írását olvashatják az alábbiakban.

Egy éve, május 8-án választották meg Róma 267. püspökét. A Szent Péter-bazilika loggiájára, sokunk meglepetésére, az ágostonos szerzetes, Robert Francis Prevost lépett ki. Ferenc pápa intuitív és próféta erejű tettei után XIV. Leó gesztusai jóval visszafogottabbak voltak, és hónapok teltek el, amíg kezdtük megérteni a névválasztásában a *Rerum novarum* pápájára utaló szentatya stílusát és főpásztori karakterét. Kezdetben sokan dicsérték kiegyensúlyozottságát és visszafogottságát, és miközben megfogalmazásaiban valóban körültekintő, gesztusaiban pedig mérsékelt pápára figyelhet a világ, a szentatya beszédei és párbeszédei egyre erősebben, Ferenc papáénál határozottabban hozzák elénk a nagy témákat.

Fegyvertelen és lefegyverző béke

Ezek közül Leó pápa legerősebb üzenete a békéről szól, a béke témája köré épül. Már a loggián így köszöntötte a Szent Péter téren összegyűlt tömeget: „Béke veletek!” 2025. októberében részt vehettem Rómában az *Osare la pace* elnevezésű nemzetközi béketalálkozóon, ahol úgymond Assisi szellemében majdnem háromszáz vallási vezető gyűlt össze a barátság és a béke előmozdítása érdekében. A Szentatya a háromnapos találkozó záróeseményén olyan erővel szólalt fel a béke mellett, hogy a beszéd intenzitása és határozottsága VI. Pál pápa ENSZ-ben elmondott 1965-ös szavait juttatta eszembe. „Soha többé háborút! Soha többé háborút!” – kiáltott fel akkor VI. Pál. Leó pápa szavai: „*Basta! Basta!* – Elég! Elég!” – egy határozott és hangos kiáltásként hatoltak a lelkiismeretünkig. Megválasztása utáni első beszédében egy fegyvertelen és lefegyverző békéről beszélt, és többek között május 16-án, a Szentszékhez akkreditált diplomaták előtt azt is kifejtette, hogy ez a béke nem pusztán fegyvernagyvadás, hanem a feltámadt Krisztus békéje, aki azt mondja: „Az én békémet adom nektek” (Jn 14,27). A Feltámadott békéje a *shalom*, a teljes béke, amely messze több, mint a fegyverek csendje, és amely a teljes ember, annak minden viszonyát és kapcsolódását érintő megnyugvás. Ez a béke, ahogy a pápa tanítja, „egy aktív, bevonó ajándék, amely kulturális háttértől és vallási hovatartozástól függetlenül mindannyiunkat érint és küzdelemre hív”. A béke aktív és bevonódást, érintettséget követel tőlünk, munkálkodni kell rajta. A béke bátorságot kíván. Ez a bátorság mutatkozott meg akár a Leó pápa és Donald Trump között kibontakozó szócsatában is. Miközben

Trump egyszerűen azzal vádolta a pápát, hogy egyáltalán nem ért a külpolitikához, amikor békét követel, többek között Iránban, ahol pedig Trump szerint fegyverekre van szükség, eszembe jutott II. János Pál pápa megítélése, akit a 2003-as iraki invázió idején kialakított pozíciója miatt hasonló módon ítél el, ugyan nem az akkori amerikai elnök, de az amerikai, elsősorban neokonzervatív közvélemény, azzal vádolva a pápát, hogy nem ismeri az igazságos háborúról szóló teológiát. Leó pápa bölcsen fogalmazott az ügy kapcsán: „Nem vagyok politikus, az evangéliumról beszélek”. Az evangéliumi mérce pedig jóval magasabb a napi



A keresztény értékrend képviselőjekor a szexuáletikát vagy az élet védelmét a fogantatástól a természetes halálig éppúgy képviselnünk kell, mint az emberi méltóság kérdéseit, a szegények, a menekültek vagy a perifériára szorultak, illetve a béke előmozdításának, a teremtés védelmének vagy a társadalmi strukturális bűnök leküzdésének ügyét



politikai taktikázásnál. Ennek szellemében a diplomáciai lehetőségekkel és a párbeszéd előmozdításával történő konfliktusrendezés lehetőségeiről sosem mondhatunk le. December 22-én Ferenc pápa a Római Kúria tagjaihoz, alkalmazottjaihoz és családtagjaihoz szólva a barátságról beszélt, amely legyőzi a magányt, és békét teremt. „Vajon lehetséges-e hogy egymás barátai legyünk a Római Kúriában?” – tette fel a kérdést. Akik még mindig az igazságos háború érvényes, de egyre dohosabb elméletei nevében érvelnek a háború lehetősége mellett, azok még nem értették meg a pápai üzenetet, miszerint a barátság békét teremt. Éppen ezért itt nem üres pacifizmusról, hanem mentalitásváltásról van szó, megtérésről és az evangélium belépéséről. És egészen a nemzetközi összefüggésekig igaznak tűnik. A béke

melletti elköteleződés nem naivitás, hanem az egyetlen teljes valóság, az evangéliumi ajánlat.

Április 16-án a kameruni Bamendában, miközben méltatta a helyi közösség szenvedések idején tanúsított kitartását, a béke hirdetőjeként lépett föl: „Én azért jöttem, hogy hirdessem a békét, mégis azt látom, hogy ti hirdetitek a békét nekem és az egész világnak”. A pápa Izajást idézte: „Milyen szép a hegyeken annak a lába, aki jó hírt hoz, aki békét hirdet...” (Iz 52,7) Figyelve az igehirdetés komplexitását, kiderül számunkra, hogy a béke (és a barátság) témája olyan felvetés, amit kultúrától és vallási elköteleződéstől függetlenül mindenki elfogadhat, így a barátság hidakat és kapcsolatokat teremtve hozza el a békét, amiközben a római pápa egyetemes, az egész világnak szóló morális tekintélye is érvényre jut ebben az igehirdetésben. Eközben pedig a messiási béke (vö. Izajás), a Feltámadott békéje csendben lép be és kezd működni a háttérben, megalapozva a teljes eljárást. Az evangélium belép a történelembe.

A béke témájához hasonlóan kell értékelnünk a halálbüntetés elítélését is, amelyet április 24-i videóüzenetében utasított el teljes határozottsággal a pápa. Itt sem arról van szó, hogy a halálbüntetés mellett eddig ismert hagyományos érveket ki kellene játszanunk Ferenc és Leó pápa a halálbüntetést elutasító hozzáállásával összefüggésben. Nem a régi tanítás eltörléséről, sokkal inkább a szeretetben történő meghaladásáról van szó. Leó pápa leszögezi: „a személy méltósága még a legsúlyosabb bűncselekmények elkövetése után semvész el”. Aki az evangélium alapján él, az meg fogja találni az arányos büntetés lehetőségét az emberi élet és méltóság megtagadása nélkül is.

Jézus örömhíre, Isten Országának örömhíre

Első, úgymond négykezes apostoli buzdítását, a *Dilexi te* kezdetű dokumentumot olvasva rácsodálkoztam arra, hogy a Ferenc pápa által az íróasztalon hagyott töredékes szöveg mennyire jézusi. A buzdítás a szegényekről szól, és széles horizonton foglalja össze Ferenc pápa tanítását. „Mennyire szeretnék egy szegény és a szegényekért élő egyházat!” – idézi fel Ferenc pápa felkiáltását a dokumentum (35. pont). A szegény ugyanis nemcsak egy személy, akinek segíteni kell, hanem az Úr szentségi jelenléte – idézi Szent Ágostont a pápa (44. pont). A horizont tehát ebben az esetben sem csak valamiféle humanista megközelítés. Leó hangsúlyozza, hogy a szegényekben a szegény Krisztus jön közénk. Aranyország Szent János írja, hogy az alamizsna az imádság szárnya. Amikor a szegényekhez fordulunk, akkor Jézus lép be velük és bennük. „Munkátokon, az igazságtalan társadalmi struktúrák megváltoztatására irányuló erőfeszítéseiteken, vagy egyszerű, szívből jövő

gesztusaitokon keresztül, amelyekkel kifejezitek a közelséget és támogatást nyújtotok számukra, a szegények rá fognak jönni, hogy Jézus szavai, »Szeretlek titeket« (Jel 3,9), személyesen mindegyikükhöz szólnak» (*Dilexi te*, 121. pont). Ferenc pápa utolsó enciklikája, a *Dilexi nos* a szívről szól. Pápai magisztériumát Ferenc ezzel a középpontba, az ember szívét Jézus Szívének otthonába vezette. A *Dilexi te* ebbe a fősodorba illeszkedve a szegények témáját hozza be Jézus Szívébe. Leó pápa beszédei nagyon gyakran egy jézusi összefüggésben jutnak el a csúcspontjukra. A loggián mondott első szavak Krisztus békéjéről szóltak. Ahogy a béke, úgy a szegények témája is merő társadalmi moralizálás volna, a jézusi zárókő azonban az evangéliumi valóságegészbe emeli ezeket a mondanivalókat. Leó pápa tanítja (*Dilexi te*, 59. pont), hogy az apostoli idők óta az egyház az elnyomottak felszabadítását Isten Országa jeleként tekinti. Mert Jézus azért jött, hogy örömhírt vigyen a szegényeknek (Lk 4,18). Mindenféle humanizmuson és filantrópián túllépve a szegények témája Jézushoz vezet bennünket, őt magát tárja fel nekünk. Ezért aki a szegények közé megy, az tapasztalja, hogy sokkal többet kap, mint amennyit adott, illetve ráébred, hogy a szegényekhez nem azért megyünk, hogy ott mi jót tegyünk, vagy térítsünk, hanem hogy velünk jót tegyenek, és mi megtérjünk. Leó tehát erőteljesen jézusi horizontra helyezi a szegénység témakörét.

Holisztikus erkölcsi tanítás

Tanításában következetesen hangsúlyozta az egyház erkölcsi tanításának teljes palettáját, igyekezve korrigálni azokat, akik csak egy-egy szempontot emelnek ki, elszakítva azt a teljes morális összefüggéstől. Szeptember 30-án este emlékezetes választ adott egy újságírónak, aki egy amerikai eset kapcsán kérdezte őt, kifejtve, hogy „aki ellenzi az abortuszt, ugyanakkor támogatja a halálbüntetést, az nem igazán az élet védelméért küzd”. A pápa azt is többször hangsúlyozta, hogy a szexualitákn túl a menekültekkel és a társadalmi igazságtalosság kérdéseivel is foglalkozni kell, mert a szexualitási kérdések nem képezik az egyház morális tanításának alfáját és ómegáját, így nem szükséges, hogy az egész egyház mindig ezen kérdések körül forogjon. A keresztény értékrend képviselőjekor a szexualitát vagy az élet védelmét a fogantatástól a természetes halálig éppúgy képviselnünk kell, mint az emberi méltóság kérdéseit, a szegények, a menekültek vagy a perifériára szorultak, illetve a béke előmozdításának, a teremtés védelmének vagy a társadalmi strukturális bűnök leküzdésének ügyét. Január 9-én, a Szentszékhez akkreditált diplomáciai testületekhez szólva erőteljesen hangsúlyozta a párbeszéd, a nemzetközi jog és a multilaterális fontosságát. Kiemelte, hogy a háborús helyzetek fokozott kiéleződése felveti a nemzetek feletti intézmények és együttműködés gyengeségének problémáját. Többek között ebben a beszédében méltatta az ENSZ jelentőségét, buzdítva a szervezet tekintélyének



Fotó: Szilvay Zsigmond

helyreállítására. Miközben az amerikai elnök békétanácsában a pápa nem kívánt részt venni, erkölcsi prioritásai között fontos szerepe van a hagyományos multilaterális intézmények melletti kiállásnak. Morális tanításában tehát törekszik a holisztikus látásmód kialakítására, amely – ahogy ő mondja – nem engedheti, hogy a doktrína sáncai mögé vonuljunk vissza.

Václav Havel *A kiszolgáltatottak hatalma* (az angol cím még beszédesebb: *Power of Powerless*) című könyvének üzenete jut eszembe Leó pápa tanításának elemzésekor. A pápa azok szószólójává vált, akik hangtalanok, és ezen hangtalanok millióit képviseli és hívja

egy új egység létrehozására. Az április 11-én a békéért tartott imavirrasztáson Rómában így fogalmazott: „Egyesítsük hát sok millió, sok milliárd ember erkölcsi és lelki erőit: férfiakét és nőkéit, idősekét és fiatalokét, akik ma hisznek a békében, akik ma a békét választják, akik gyógyítják a sebeket és helyrehozzák a háború örületének káros következményeit! Húsvéti üzenetében pedig: „Jézus azért kelt át a halálon, hogy nekünk ajándékozza az életet és a békét”. „Elég a hatalom fitogtatásából” – választolt az amerikai elnök kritikáira, mert az erőtlenség ereje és a hangtalanok hangja erősebb e hatalomnál.

A megbocsátás bátorságával kell begyógyítanunk a sebeket

Pierbattista Pizzaballa bíboros, jeruzsálemi latin pátriárka a háborús helyzetről és a szentföldi egyház szerepéről

Egy egyházmegyei lelkipásztori körlevélben – amely május 8-án kötetben is megjelenik – Pierbattista Pizzaballa bíboros, jeruzsálemi latin pátriárka a háborús helyzetről és a szentföldi egyház szerepéről gondolkodik el. A dokumentumot április 27-én, hétfőn tették közzé *Nagy örömmel tértek vissza Jeruzsálembe – Javaslat az Egyház hivatásának megélésére a Szentföldön* címmel.

Gondolatébresztő javaslatok

„Jeruzsálem hivatása – írja a bíboros – az, hogy gyógyítsa a világ sebeit. Szelídséggel és a megbocsátás bátorságával gyógyítani a szakadásokat: ez Jeruzsálem magasztos küldetése, ahol a keresztények só, fény és kovász azon társadalmakon belül, amelyeknek teljes jogú tagjai.” Pierbattista Pizzaballa hosszú dokumentumot tett közzé, gondolatébresztő javaslatként, amelyet a párbeszéd útján kell érlelni, „feltéve, hogy mindenkit az Isten ránk vonatkozó akaratának megértésére irányuló őszinte vágy vezérel”. A szöveg május 8-án, hétfőn könyv formájában is megjelenik olasz nyelven a Vatikáni Könyvkiadó (Libreria Editrice Vaticana) gondozásában, és már vizsgálják a más nyelvű kiadások lehetőségét is.

Sorsfordító események

Nem lehet eltekinteni 2023. október 7-től és a gázai háborútól, „azoktól a sorsfordító eseményektől, amelyek a lehető legrosszabb módon zártak le egy korszakot és nyitottak meg egy újat”. „Amit most élünk – jegyzi meg a pátriárka –, az nem csupán helyi konfliktus, hanem egy globális szintű paradigmaváltás tünete.” A nemzetközi közösség évtizedeken át hitt egy szabályokon, szerződéseken és multilateralizmuson alapuló rendszerben, ma azonban úgy tűnik, mindenki „szembesült ezek gyengeségével”. „Annak vagyunk tanúi, hogy visszatér a nyers erő mint a legfontosabb eszköz minden vita eldöntéséhez – teszi hozzá a bíboros. – A háborút bálványként kezdték tisztelni.” A civileket már nem áldozatoknak tekintik, hanem halálukat olyan károknak tartják, aminek a felelőssége az ellenséget terheli, amiért nem adta meg magát; vagy a célok elérését szolgáló eszközöknek, miközben egyes világhatalmak nem az igazságosság, hanem stratégiai és gazdasági érdekeik alapján döntenek el, melyik oldalon állnak.

A káosz következményei

„Ezt a háborút szavakkal és képekkel is vívják – mutat rá a pátriárka. – Egyre nehezebb



megkülönböztetni a híreket a propagandától, miközben fel kell tenni magunknak a kérdést, hány ember halt meg ezekben a legutóbbi háborúknak egy »algorithmus döntése« miatt.” Az egyházmegye élete is elszenvedte a káosz következményeit, mint például azt, hogy felbomlanak a kapcsolatok, mert gyűlölet és a bizalmatlanság mérgezi őket; enklávékra és identitásukba zárkózó buborékokra töredezik a társadalom, amit a közösségi média algoritmusai is felerősítenek; valamint hogy elértéktelenednek olyan szavak, mint az „együttélés”, a „párbeszéd”, az „igazságosság” vagy a „közjó”. A negatív hatások közé tartozik a vallásközi párbeszéd válsága is, amelyre ránehezednek „az egymásnak ellentmondó emlékek és az identitásnak politikai célokra való felhasználása”. A szent helyek, amelyeknek az imádság tereinek kellene lenniük, identitások közti harcok csataterévé válnak, a szent szövegeket pedig az erőszak, a megszállás és a terrorizmus igazolására használják. Az Isten nevével való visszaélés korunk legsúlyosabb bűne” – jelenti ki Pizzaballa.

Az Egyház válaszai

Ebben a helyzetben a helyi Egyháznak különféle válaszokat kell adnia a heterogén környezetben. Gázában a keresztények „rendkívüli megpróbáltatások között élnek, de a Szent Család-plébánia és a Caritas továbbra is Krisztus arca a borzalmak közepette”. Palesztinában csendben és alapjaiban

dől el az izraeli–palesztin konfliktus jövője. „Ha nem szakad meg a megszállás és a jogállamiság hiánya okozta agressziók hulláma, fennáll a veszélye annak, hogy állandó megszállással kristályosodik ki a helyzet, aminek következtében megszűnik az igazságos és közös megoldás minden lehetősége” – figyelmeztet a pátriárka.

Izraelben „nő a társadalmi diszkrimináció, a gazdasági egyenlőtlenség és a bűnözés miatti bizonytalanság, ami erősíti a kivándorlás gondolatát. A héber nyelvű katolikus közösség ebben a polarizált vitában nem mindig érezte úgy, hogy meghallgatják”. E pusztulás közepette azonban a keresztény közösségek „a remény kézzelfogható jelei és az életerő bátor megnyilvánulásai maradnak, köszönhetően az egyetemes Egyház – Ferenc pápától XIV. Leó pápáig, egészen a legkisebb és legszegényebb egyházmegyékig terjedő – állandó közelségének lélekben és tettekben”.

Hol van a prófétai tanúságtétel?

A jeruzsálemi egyház „hallatta a hangját, próbálta az igazság szavát kimondani ebben a zűrzavarban is, gyakran azon az áron is, hogy nem talál megértésre, de – teszi fel a kérdést Pizzaballa – ez vajon elegendőnek bizonyult-e? Vagy ebben a nehéz időszakban időnként előnyben részesítettük az óvatosságot, és az intézményi túlélést kerestük, feláldozva prófétai tanúságtételünket? Ez a kérdés nap mint nap velünk van, és soha nem könnyű

megválaszolni”. Elgondolkodunk azon, mi Isten akarata Jeruzsálemmel kapcsolatban. Ehhez „fűrkészünk kell a Szent Város képét, amelyet ő maga kínál nekünk” a *Szentírásban*.

Jeruzsálem nem csupán politikai határok vagy technikai megállapodások kérdése, mert fő identitása abból fakad, hogy e város az isteni kinyilatkoztatás helye, az imádság háza minden nép számára. „Ha figyelmen kívül hagyjuk ezt a vertikális dimenziót, Isten elsőbbségét, amely a különböző hívőközösségek érzékenységében fejeződik ki, az minden együttélési megállapodás kudarcához vezetett, és a jövőben is oda fog vezetni” – figyelmeztet a pátriárka.

Lelkipásztori következmények

Lelkipásztori szinten mindenekelőtt a liturgia és az imádság elsőbbségét kell szem előtt tartanunk. Alapvető a családok szerepe is mint az együttélésre és tiszteletré való nevelés műhelyei, ahol a múltat a maga fájalmával és igazságával, de a gyűlölet és a bosszúvágy érzésének átadása nélkül mesélhetik el a gyermekeknek. A keresztény iskolákat „egy új emberiség műhelyeként” kell felfogni, ahol a keresztény lelkiismeretet adják tovább, és arra nevelnek, hogy a történelmet a haragtól mentes tekintettel olvassák újra. Támogatni kell a kórházakat és szociális intézményeket, ahol a befogadás, a párbeszéd és a gyógyulás már megélt valóság. Fontos szerepe van az időseknek, akik az élő emlékezetet jelentik, a fiataloknak – akik a prófécia –, valamint a papoknak és szerzeteseknek, akikre biztos pontként lehet tekinteni a közösségekben, és akik a lehetséges együttélés mintaképei. „Az egyházak közötti megosztottság keresztjének hordozása küldetésünk része – teszi hozzá Pizzaballa a más keresztényekkel való kapcsolatokra utalva –, ezért fontos olyan alkalmakat teremteni, ahol kölcsönösen megismerhetjük egymást, és fontos egy hangon szólni, mert az első tanúságtétel a közösségek közötti egység.”

Mint a tanítványok a mennybemenetel után

A vallásközi párbeszéd szintén „életfontosságú szükséglet”. Végezetül alapvető, hogy soha ne túrjunk el „semmilyen cinkosságot az erőszak kultúrájával”, vele párhuzamosan pedig teret adunk a bizalomnak. „Hogyan valósíthatjuk meg mindezt?” A pátriárka válasza egyszerű: „Egyedül képtelenek lennénk rá. De nem vagyunk egyedül. Jézus vár ránk plébániáinkon, hívőközösségeinkben, egyházi csoportjainkban és mozgalmainkban. Nem a saját erőnk fog megtartani minket, hanem az evangélium öröme.” „Mi is szeretnénk visszatérni a mindennapi Jeruzsálemünkbe, mint a tanítványok a mennybemenetel után. Térjünk vissza az életünkhez szenvedéllyel! Hordozzuk szívünkben Isten álmát az ő városáról, és hagyjuk, hogy ez az álom lépésről lépésre, napról napra a saját életünké váljon!” – zárja írását a pátriárka.

Fordította: Thullner Zsuzsanna

Forrás: Vatican News

olasz nyelvű szerkesztősége

Fotó: Merényi Zita (archív)

Sarah Mullally canterburyi érsek a Vatikánban

Április 27-én, hétfőn délelőtt XIV. Leó pápa a Vatikánban fogadta Sarah Mullallyt, az új canterburyi érseket, az Anglikán Egyház legfőbb lelki vezetőjét. Az alábbiakban a Szentatya ez alkalomból mondott beszédének fordítása olvasható.

Főtisztelendő érsek asszony!
Béke legyen mindnyájatokkal!

A húsvéti időszak örömeiben, miközben továbbra is ünnepeljük az Úr Jézus halálából való feltámadását, örömmel üdvözlöm Önt és küldöttségét a Vatikánban.

Látogatása felidézti Szent VI. Pál pápa és Michael Ramsey érsek hatvan évvel ezelőtti emlékezetes találkozását, melynek évfordulóját Koch bíborossal együtt ünnepelte a canterburyi katedrálisban a beiktatása másnapján. Azóta a mindenkor canterburyi érsek és a római pápa rendszeresen találkoznak, hogy együtt imádkozzanak, és örülök, hogy ezt a hagyományt ma is folytatjuk. Hálás vagyok továbbá a szintén hatvan évvel ezelőtt alapított római Anglikán Központ munkájáért, és külön üdvözlöm a központ igazgatóját, Anthony Ball püspököt, akit ma este Ön bíz meg a Szentszékhez delegált képviselőjeként.

A húsvéti időszak ezen napjaiban a feltámadott Krisztus első szavai visszhangoznak az egész Egyházban: „Békesség nektek!” (Jn 20,19). Ez az üdvözlés nemcsak arra hív bennünket, hogy fogadjuk el az Úr békéjének ajándékát, hanem arra is, hogy az ő békéjének hírnökei legyünk. Gyakran említettem, hogy a feltámadott Úr békéje „fegyvertelen”. Ez azért van így, mert ő mindig fegyvertelenül válaszolt az erőszakra és az agresszióra, és minket is erre hív.

Sőt, úgy vélem, hogy a keresztényeknek együtt kell profétai és aláztos tanúságot tenniük erről a mélységes valóságról (vö. XIV. Leó pápa üzenete a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). Miközben szenvedő világunknak nagy szüksége van Krisztus békéjére, a keresztények közötti megosztottság gyengíti azt a képességünket, hogy e béke hatékony hordozói legyünk. Ha azt akarjuk, hogy a világ befogadjja igehirdetésünket, kitaróan kell imádkoznunk és törekednünk arra, hogy eltávolítsunk minden akadályt, amely gátolja az evangélium hirdetését. Az egység szükségessége a gyümölcsözőbb evangélicizáció érdekében mindvégig meghatározta szolgálatomat, sőt ez tükröződik abban a motóban is, amelyet püspökké szentelésemkor választottam: „In Illo uno unum” – „Benne,

az egyben vagyunk egyek” (Szent Ágoston: *Zsoltármagyarázatok*, Zsolt 127,3).

Ebben az összefüggésben, amikor Michael Ramsey érsek és Szent VI. Pál pápa bejelentették az anglikánok és a katolikusok közötti első teológiai párbeszédet, a „hitben és a szentségi életben való teljes közösség helyreállításának” kereséséről beszéltek (*Közös nyilatkozat*, 1966. március 24.). Ez az ökumenikus út kétségtelesen összetett volt. Noha egyes történelmileg megosztó kérdésekben jelentős előrelépés történt, az elmúlt évtizedekben új problémák merültek fel, amelyek megnehezítik a teljes közösséghez vezető út felismerését.

Tudom, hogy az anglikán közösség jelenleg szintén számos hasonló kérdéssel szembesül.



Mindazonáltal nem engedhetjük, hogy ezek a folyamatos kihívások megakadályozzanak bennünket abban, hogy minden lehetséges alkalmat megragadjunk arra, hogy együtt hirdessük Krisztust a világnak. Ahogyan szeretett elődöm, Ferenc pápa 2024-ben az Anglikán Közösség prímásainak mondta: „Botrány lenne, ha a megosztottság miatt nem valószínűsítanánk meg közös hivatásunkat: Krisztus hirdetését.” (*Beszéd az Anglikán Közösség prímásaihoz*, 2024. május 2.). Én ehhez hozzáteszem, hogy botrány lenne az is, ha nem folytatnánk a munkát a köztünk lévő különbségek leküzdéséért, bármilyen megoldhatatlannak tűnjenek is.

Miközben barátságban és párbeszédben folytatjuk közös utunkat, imádkozzunk azért, hogy a Szentlélek – akit az Úr a feltámadása utáni estén lehelt a tanítványokra – vezesse lépteinket, miközben imádságos lélekkel és alázzal keressük azt az egységet, amely az Úr akarata minden tanítványa számára. Főtisztelendő érsek asszony, köszönetet mondva mai látogatásáért, imádkozom, hogy ugyanaz a Szentlélek mindig Önnel maradjon, és gyümölcsözővé tegye azt a szolgálatot, amelyre meghívást kapott. Isten áldja Önt és családját!

Forrás: Vatican.va

Fotó: Vatican Media

A szeretet története

(Jn 14,15–21)

„Ha szerettek engem, tartsátok meg parancsaimat! Aki ismeri és teljesíti parancsaimat, az szeret engem. Aki pedig szeret engem, azt Atyám is szereti, és én is szeretni fogom, és én megmutatom neki magamat.”

Ki mondhatja azt bárkinek is, hogy „tartsd meg parancsaimat”, vagyis tedd azt, amit mondok neked? Tedd azt, és élni fogsz. Parancsok, törvények. Korunk embere nem szeret ilyesmit hallani. Mindent eláraszt a rosszul értelmezett szabadság: tedd, amit akarsz, ami jólesik, nem pedig azt, amit mások parancsolnak. Parancs és szeretet: hogyan függ össze a kettő?

Ha szeretsz, tartsd meg parancsaimat! És aki megtartja parancsaimat, az szeret engem. Ki az, aki Jézust szeretni tudja, vagy legalábbis törekedni képes a szeretetére? Az, aki találkozott vele. A szeretetnek története van. Ha érzellemmel, odaadással, elkötelezettséggel szeretek valakit, az valahogyan, valamikor elkezdődött. Volt egy megérintődés, majd ismerkedés, és lassan alakuló kölcsönös közeledés. Egy folyamat. Ha valaki szeret engem, és én is őt, akkor megszületik a kötődés, ami alapja lesz a másik iránti elköteleződésnek. Megismerjük, megszeretjük egymást, megmutatjuk magunkat egymásnak. Ha szeretek, meg akarom mutatni magam, és kíváncsi vagyok a másikra, várom, hogy ő is mutassa meg magát.

Búcsúbeszédében Jézus a tanítványokhoz szól, nekik mondja, hogy tartsák meg parancsait. Nekik, akikkel éveket töltött együtt, akikkel megismerték egymást, akiket a barátainak hív. Az ő szeretetüknek is van egy története. Megérintődés, lelkesedés, szeretet, elköteleződés. Mindez meg nem értéssel és csalódásokkal is kísérve. „A te szavadra, Uram, kivetem a hálót.” Ha te kéred, megteszem. „Tudod, hogy szeretlek.” A jelenlét és a személyes hatás minden szeretetnek alkotóeleme. Jézus szereti övéit, jelen van számukra, és

aki szereti őt, annak megmutatja magát, megismerteti magát vele: „és én is szeretni fogom, és én megmutatom neki magamat”.

Ebből a megismerésből származhat a válasz. A tanítványok megismerték őt, mi is megismertük, illetve a megismerés útján járunk. Jézus kérheti tőlünk, hogy tartsuk meg a parancsait, mi pedig tudjuk, hogy ezek az élet útját jelentik számunkra. Olyan életét, amelyben a szeretet és a törvény „együtt igaz”, a kettő nem szétválasztható. Előfordul, hogy a törvényre, rendre, hagyományra hivatkozunk, és közben szeretetlenné válunk. Vagy „nagyon szeretünk”, de épp a szeretet parancsát nem halljuk meg, azt, amit az adott helyzet kívánna tőlünk, amit adnunk kellene a másiknak, aki bajban van, aki rászorul. „Ha szerettek, tartsátok meg parancsaimat! Ha megtartjátok parancsaimat, akkor szerettek engem.” Jézusnál az összes parancs foglalatla a szeretet: Isten és a felebarát szeretete. „Ezen a két parancson alapszik a törvény és a próféták” (Mt 22,40).

Miért kérhet Isten „parancsteljesítést”? Mert ő előbb szeretett minket Fiában. Ha úgy tetszik, ő Jézus keresztáldozatában már teljesítette a szeretet törvényét. Ezért Jézus utolsó szava ez: „beteljesedett”. Hatalmas örömmel és szabadsággal tölthet el bennünket ez a túlaradó, megelőző szeretet. Erre tudunk válaszolni, teljesítve a szeretet parancsát.

Jézus az utolsó vacsorán már csak egyetlen parancsról beszél: az az én parancsom, hogy szeressétek egymást. Istent szeretni a másik emberben... Végül megértjük ezt az elsőre talán mellbevágó kijelentést, amely szintén János evangéliumtól származik: „Isten parancsai nem nehezek” (1Jn 5,3). Igen, a kegyelem által, vagyis a tőle kapott szeretet gyümölcseként, képesek leszünk rá.

Seidel Klára CB

Az apostolokra alapozott élő Templom

Krisztus Egyháza a feltámadás tapasztalatából születik. Enélkül Jézus tanítványai húsvét után félelemmel eltelve és csalódottan szétszéledtek volna. Enélkül a mi keresztény életünk sem lenne más, mint kulturális megszokás, üres szövegek és rítusok ismételtetése.

A mi mai hitünk forrása az az élmény, amivel a feltámadt Krisztus megajándékozta az első keresztényeket. Amit ők akkor átéltek, teljesen új megvilágításba helyezte a keresztalált, és mindent felülíró, új értelmet: küldetést adott az életüknek. Ez a küldetés él tovább mai közösségeinkben.

Ennek tudatosítása érdekében a liturgia a húsvéti időben az *Apostolok Cselekedeteit* olvastatja, és követendő példát ad nekünk. Bár a hároméves ciklusban az olvasmányok eltérőek, a tematika minden évben hasonló.

A húsvéti idő második vasárnapján mindig a jeruzsálemi őskeresztény közösség idealizált leírásait olvassuk (A év: ApCsel 2,42–47; B év: 4,32–35; C év: 5,12–16). Keresztény közösségeink küldetésnyilatkozatai ezek. Mi is arra kaptunk meghívást, hogy kitartsunk „az apostolok tanításában, a kenyértörésben és az imádságban”.

A harmadik vasárnap Péter öt jeruzsálemi beszédéből szemezgetünk. Mindegyik szemelvény Jézus kérügmáját fogalmazza meg, akit halálra adtak, de Isten életre keltette. Ez a későbbi evangéliumok szíve, és személyes reménységünk alapja.

A negyedik vasárnap a korai Egyház terjedéséről olvasunk, megtérésekről és az üldöztetés ellenére is terjedő örömhírről. Arról a missziós lelkületéről, ami Leó pápa buzdításainak leggyakrabban ismételt eleme: akkor lesz élő az Egyház, ha hitünk valóban erő és öröm forrása, és ezt másoknak is képesek vagyunk felkínálni.

Az ötödik vasárnap történetei szerint a terjeszkedő Egyházban kiemelkednek egyes személyek, feladatok és szolgálatok: hét diakónus (A év), Pál és Barnabás (B év), vezetők az új gyülekezetek élén (C év). Az Egyház ma sem működik szolgálatot vállalók elkötelezett csoportjai nélkül.

A hatodik és a hetedik vasárnapon a Szentléleké a főszerep: ő alakít bennünket élő kövekből épülő, apostolokra és prófétákra alapozott Templommá, melynek Krisztus a szegletköve. Ha engedjük...

Gérecz Imre OSB

A HÉT LITURGIÁJA

A év

MÁJUS 10., HÚSVÉT 6. VASÁRNAPJA (Avilai Szent János áldozópap és egyháztanító, Ármin, Jób, Pálma) – ApCsel 8,5–8. 14–17 (Rájuk tették a kezüket, s azok megkapták a Szentlelkét.) – 1Pét 3,15–18 (Test szerint ugyan megölték Jézust, de a Lélek szerint életre kelt.) – Jn 14,15–21 (Kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad majd nektek.) – **Zsolozsma:** II. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 90 – ÉE 552, 416, Ho 90 – ÉE 106, Ho 123 – ÉE 555, Ho 206 – ÉE 105. **MÁJUS 11., HÉTFŐ** – Boldog Salkaházi

Sára emléknapja (Ferenc, Fábíusz, Mirandola) – ApCsel 16,11–15 – Jn 15,26 – 16,4a.

MÁJUS 12., KEDD – Szent Néreusz és Szent Achilleusz vértanúk vagy Szent Pongrác vértanú emléknapja – ApCsel 16,22–34 – Jn 16,5–11.

MÁJUS 13., SZERDA – A fatimai Boldogságos Szűz Mária emléknapja (Szervác, Imelda, Imola) – ApCsel 17,15.22 – 18,1 – Jn 16,12–15.

MÁJUS 14., CSÜTÖRTÖK (Bonifác, Gyöngyi, Gyöngyvirág) – ApCsel 18,1–8 – Jn 16,16–20.

MÁJUS 15., PÉNTEK (Zsófia, Szonja, Médea) – ApCsel 18,9–18 – Jn 16,20–23a.

MÁJUS 16., SZOMBAT – Nepomuki Szent János áldozópap és vértanú emléknapja (Botond, Mózes) – ApCsel 18,23–28 – Jn 16,23b–28.

MÁJUS 17., VASÁRNAP, URUNK MENNYBEMENETELE (Paszkál, Ditmár, Szalók, Dobát) – ApCsel 1,1–11 (Jézus az apostolok szeme láttára fölemelkedett az égb.) – Ef 1,17–23 (Isten Jézus Krisztust a mennyben jobbára ültette.) – Mt 28,16–20 (Én kaptam meg minden hatalmat az égen és a földön.) – **Énekrend:** Ho 95 – ÉE 562, 417, Ho 95 – ÉE 118, Ho 123 – ÉE 564, Ho 96 – ÉE 119.

Evangélium és liturgia

(18.)

A húsvét utáni hatodik vasárnapon Bizánci Egyházunkban azt a hosszú evangéliumi szakaszt (Jn 9,1–38) olvassuk a Szent Liturgián, amiről maga a vasárnap is az elnevezését kapta: a vakon született ember meggyógyítását. A liturgikus énekeket szerző szent atyáink – mint az előző vasárnapokon, most is – igyekeznek minél közelebb hozni a hívekhez a kinyilatkoztatott szöveget. Így értelmezik, magyarázzák azt. Mind az evangéliumi szövegből, mind a liturgikus himnuszokból ki lehet emelni a felelősség szempontját. Egrészt jelen van annak elhárítása, másrészt pedig a vállalása. Majd végül az egész történet istendicsőítésbe torkollik.

A felelősség elhárítása. Jézus a legnagyobb jó szándékkal közeledett az emberekhez. Ebben az esetben olyat tett, amit senki más nem tudott volna megcselekedni: megnyitotta a vakon született ember szemét. Milyen óriási csoda! A szülők mégsem tudtak maradéktalanul örülni neki. Sőt! A zsidóktól való félelmük miatt elzárkóztak, áthárították a felelősséget a fiukra: „Megvan hozzá a kora, kérdezzétek meg tőle magától” (Jn 9,23), mi és hogyan történt. Jogosan félték a szülők? Bizonyos mértékig igen,



hiszen a zsidók elhatározták, hogy kizárják a zsinagógából azt, aki Messiásnak vallja Jézust. Egyébként is hordozták annak a szemléletnek a terhét, hogy nagy bűnük lehet, ha a fiuk vakon született (Jn 9,2). Az egyik énekben maga a vak mondja ezt: „talán szüleim vétkei miatt születtem világtalannak”. Egy másik ének pedig hűségesen adja vissza a tanítványok evangéliumi kérdését: „Mester, ki vétkezett, ez-e vagy az ő szülei, hogy vakon született?”

A felelősség vállalása. Mindazonáltal a vakon született vállalja a felelősséget, a Jézus melletti kiállást, nem úgy, mint a szülei. Előbb elmondja meggyógyításának történetét a rá támadóknak (Jn 9,15), majd egészen vakmerően kérdezi tőlük, hogy miért faggatják: „Talán ti is tanítványai akartok lenni?” (Jn 9,27) Teheti ezt annak világos tudatában, amit meg is mond: „Amióta fennáll a világ, sohasem lehetett hallani, hogy valaki visszaadta volna egy vakon születettnek a szeme világát” (Jn 9,32). Az egyik énekünk határozottan fogalmazza meg erre következően az ember hitvallását: „Ő az valóban, kit Mózes a törvényben Krisztus Megváltónak nevez, a mi lelkeink üdvözítője.”

Istendicsőítés. Az evangélium megírja a történet végén, hogy a meggyógyult ember „felkiáltott: »Hiszek, Uram!« – s leborult előtte” (Jn 9,38). Az egyik énekünk bővebben adja vissza ezt: „Ő pedig megmosdván, mint látó téré vissza, és hozzád kiáltott: Hiszek, Uram, és imádlak téged.” Hitvallásának további megfogalmazásai: „hittel így kiáltott fel: Te vagy a sötétségben élők tündöklő világossága”. Az énekek tehát többszörösen aláhúzzák a hitvallás és a dicsőítés tényét. Akár ilyen megfogalmazásokat is a meggyógyított ember szájába adva: „téged a világosság Alkotójának és a világ Urának ismert el, és fennen hirdetett”; illetve: „a világ Teremtőjének, Gondviselőjének és mindenható Istenének vallott és hirdetett”.

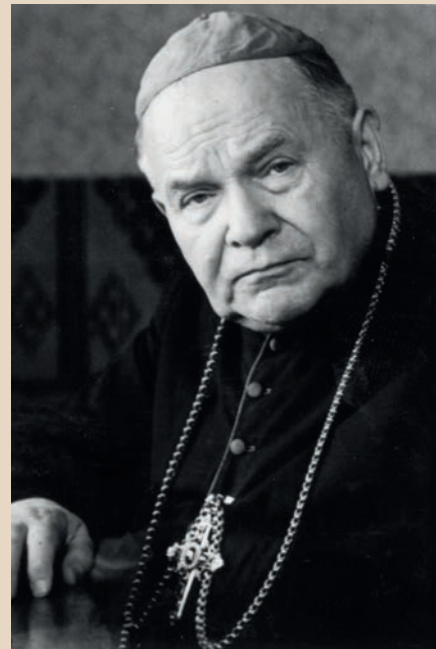
Tegyük ezt mi is!

Ivancsó István

Boldog Hopko Bazil

Május 11.

Szülei föld nélküli parasztok voltak. Korán elveszítette őket – egyéves volt, amikor édesapja meghalt, és négy, amikor édesanyja elhagyta, hogy Amerikában próbáljon szerencsét. Nagypapja gondoskodott róla, majd hétéves korától nagybátyja, Demeter Petrenko görögkatolikus pap nevelte. Az ő hatására döntött a papi hivatás mellett.



Az eperjesi evangélikus gimnáziumban érettségizett, majd az ottani görögkatolikus szemináriumban végezte el a teológiát. 1929-ben szentelték pappá. A prágai görögkatolikus lelkipásztoraként kiemelt figyelmet fordított a szegények, a munkanélküliek, árvák, illetve az ifjúság pasztorációjára. Megalapította a Görögkatolikus Egyetemisták Mozgalmát és a Görögkatolikus Ifjúsági Szövetséget. Édesanyja huszonkét év után hazatért Amerikából, és házvezetőnője lett a plébánián.

1936-ban visszatért Eperjesre, ahol a szeminárium spirituálisa, 1941-től püspöki titkár, 1943-tól teológiai tanár és a *Blahovistnik* című katolikus lap első főszerkesztője volt. A II. világháború után Gojdics Péter eperjesi megyés püspök segítséget kért a Szentszéktől a növekvő szovjet befolyás miatt. 1947-ben Hopko Bazilt nevezték ki segédpüspökévé.

A kommunista hatalomátvétel után a szovjetek felszámolták a Görögkatolikus Egyházat – javait, ingatlanjait az orosz Ortodox Egyháznak adták át, a papokat pedig áttérésre kényszerítették. Bazil számos paptársával együtt megtagadta az áttérést az ortodox hitre. 1950-ben letartóztatták, és több mint egy évig tartó kínzás után, koncepciós perben államellenes összeesküvés, hazárulás, a Vatikán javára folytatott

kémkedés vádjával tizenöt évnyi börtönbüntetésre ítélték. Többször felajánlották, hogy szabadon engedik, ha aláírja csatlakozását az Ortodox Egyházhoz. A börtönben a kínzások mellett kisdózisú arzénal mérgezték rendszeresen. 1964-ben megromlott egészségi állapota miatt kiengedték a börtönből, és három évre a Szudéta-vidékre internálták. Egy időszakra volt házi őrizetben, ahol az ott fogva tartott százhusz szerzetes nővér lelki vezetője volt.

1968-ban térhetett vissza Eperjesre, miután megszűnt az Egyház nyílt üldözése. Rehabilitálták, ám az akkorra súlyosan megosztott egyházban rossz híret keltezték, ezért nem nevezték ki püspökké, de a Vatikán megerősítette segédpüspöki tisztségében. Nagy körültekintéssel végezte feladatait, a hit megtartására ösztönözve a papságot. Egészsége nem állt helyre, halálát bizonyíthatóan a börtönben elszenvedett kínzások okozták. A kommunista hatóságok megtiltották, hogy a temetésére érkező papság liturgikus ruhát öltösn.

L. K.

Elkényeztetett az Úr

Blanckenstein György atya 75. születésnapját ünnepli

Elkényeztetett engem az Úr, nagyon sok mindent kaptam tőle – vallja Blanckenstein György szentendrei plébános, akinek meggyőződése, hogy papnak lenni jó, és a szeretet minden helyzetben döntés. Hetvenötödik születésnapja alkalmából a szentendrei Keresztelő Szent János-plébánián beszélgettünk vele.

– Kikkel ünnepelte a születésnapját?

– Nagyon sokakkal. Az egyházközségben legelőször is a gyerekekkel: a havi iskolamisé végén a négy száz fős gyereksereg tapssal köszöntött, alig akarták abbahagyni. A tanárok is megajándékoztak. Egészen kézzelfoghatóvá vált számomra, hogy szeretnek. Vasárnap, a szentmisén is köszöntöttek, majd a templomkertben agapéra gyűltünk össze. Jólesik meg tapasztalni ezt a szeretetet, és öröm kimondani: én is szeretem őket. A nagycsalád tagjaival, testvéreimmel és a hozzátartozóikkal pedig a héten ünnepeltünk, itt, a plébánián.

– Gyakran megemlíti, mennyire meghatározó az életében, hogy nagycsaládban nőtt fel.

– Hatan vagyunk testvérek, ma is összetartó közösséget alkotunk. Amikor édesanyám engem várt, már volt két gyerekük. Nagy szegénységben éltek, még éheztek is. Édesanyám szervezte annyira legyengült, hogy az orvos féltette, hogy belehal a szülésbe. Kérte, vetesse el a gyermeket. Én felnőttként tudtam meg ezt. Ez is hatással lehet arra, hogy mindig volt bennem egyfajta életigenlés. Nagyon tudok örülni a kisbabáknak, szeretek keresztelni.

Meghatározó élményem az ikerhúgaim születése is. Tizenegy éves voltam akkor. Édesanyám várandóssága alatt nem derült ki, hogy ikreket hordoz, akkoriban még nem volt ultrahang-vizsgálat, s úgy látszik, egyszerre dobogott a szívük. Nagyon-nagyon örültem a születésüknek. A történethez hozzátartozik, hogy nagyon szerettem volna egy biciklit, de mert szegények voltunk, így szó sem lehetett erről. Én akkor túl tudtam lépni ezen. Amikor megszülettek az ikrek, felkiáltottam: Ez többet ér, mint egy bicikli! A szüleimet ez úgy meghatotta, hogy karácsonyra kaptam egy kerékpárt. Testvérként én álltam a legközelebb az ikrekhez, a bátyáim akkor már a Piarista Gimnáziumba jártak. Picit a nevelésükben is részt vettem, édesanyám sokszor rám bízta őket.

– A szívében ma is ott van a családja, öt testvére, unokahúgai, unokaöccsei, és mindenütt a sok gyerek. Nemrégiben beszélt egy újszülött elvesztéséről.

– Nagyon összetartó a családjunk. Legtöbbször én esketek és keresztelvek, Miklós bátyám



rám osztotta ezt a feladatot. Az említett eset, az újszülött elvesztése, az egyik húgom családjában történt. Már a várandósság alatt tudták, hogy nem marad életben a kisbaba, a fontosabb szervei hiányoztak, mégis nagyon nehéz volt elveszíteni őt. Hála Istennek, beengedtek a klinikára, és ott megkereszteltem. Az édesanyja mindvégig fogta a csöpp kis kezét. Mindannyiunkat nagyon megérintett ez, megérezte, mit jelent, hogy ő Isten gyermeke lett. A házaspár most újra gyermeket vár. Nagyon örülök, hogy nem ijedtek meg...

– Szomor, Budaörs, majd Budajenő – ezek voltak első papi állomáshelyei. Milyen emlékeket őriz ebből az időből?

– Budajenőn nagyon tudatosan kellett építkezni. Néhány öreg néni, pár férfiember és pici unokák jártak a templomba. Közösségek kialakításába kezdtem, kirándulni, táborozni mentünk. Mindez nagyon megfogta őket. Egyszer eljutottunk Münchenbe is, Budajenő ugyanis sváb falu volt, pontosabban svábok és székelyek lakták. Érdekes történet. 1938-ban Hitler nem engedte el a németeket a budapesti Eucharisztikus Kongresszusra. Egy fiatal ember azonban, aki nem tudott a tilalomról, biciklivel elindult Magyarország felé. Amikor itt megtudták, hogy mégis van valaki, aki Németországból

érkezett, nagy ünneplésben, vendégszeretben részesítették. Annyira, hogy egészen megfogta Magyarország, s később, amikor politikus lett, a magyarokat mindig külön kiemelte, segítette. Így juthattunk ki mi is Münchenbe. Királyi fogadtatásban volt részünk. Ez nagyon megérintette a mieinket, hiszen egy egyszerű faluból vendégként egy hercegi palotába kerültek.

– Harmincnégy éve Szentendrén szolgált, de már a gimnáziumot is itt végezte, a ferencesnél. Mit jelent Önnek a város?

– A dédanyám révén találkoztam először Szentendrével. A dédszüleimet kitelepítették Kondorosra, s amikor ezt feloldották, a dédnagyanyám, mivel Budapestre tilos volt visszamenniük, ideköltözött. Az itt szolgáló pap, László Gábor regnumi atya óriási hatással volt rám. Én tízéves korom óta vagyok a Regnumban. Már akkor nagyon tetszett Szentendre. Emlékszem a főtér keresztjére, a város mediterrán hangulatára. Aztán idekerültem gimnáziumba. Reggel nagy csapat gyerek érkezett együtt Budapestről, az atyák kísérték minket. A HÉV utolsó kocsija nekünk volt lefoglalva. A hierarchiát is megtanították: a negyedikesek és a harmadikosok ülhettek, a többiek, a „szecskák” álltak. Egészen Pomázig kötelező szilencium volt, tanulás. Pomáznál aztán föloldották a

szilenciumot, mindenkinek a kezében egyszerre csukódott be a könyv. Az a hangos csattanás ma is a fülemben van. Mulatságos volt, és azt sem bánom, hogy szigorral nevelték. Úgy gondolom, ez hiányzik a mai világból.

– Szívesen járt a ferencesekhez?

– Nagyon sokat adott nekem az iskola, szerettem. Vidám volt a légkör, fiúk, lányok együtt, ahogy a családban is. Sok házasság született ebből a körből, a fiatalok itt igazán meg tudták ismerni, hogy ki milyen a valóságban, hogyan viselkedik a többiekkel.

– Mára nagyon megváltozott a város.

– Örülök, hogy szépeül. Lassan-lassan rendbe hozzák a házakat. Cukorbeteg vagyok, emiatt fontos, hogy sokat sétáljak. Megvannak a kedvenc köreim. Szeretem a Duna-partot, ahogy onnan kitarul a látvány, az egyik oldalon a folyó, a másikon a város a templomtornyokkal. Gyönyörű szép a Bükkös-patak mente is, az árnyas fák, a csend nagyon megnyugtatja az embert.

– A szentendreiek szerint György atya egy önálló intézménynek számít itt. Regnum, cserkészlet, házaspár, iskola, óvoda és már bölcsőde is...

– A papságomban nagyon fontos a közösség. A híveim és a magam számára is. Azt látom, hogy akik közösséghez tartoznak, megmaradnak a hitben. Sokat jelent nekem a Regnum Marianumban a papi közösségem. Az esperesi kerület papjaival is rendszeresen összejövünk. Ezek spontán találkozók, megbeszéljük a problémákat, segítünk egymásnak. Amikor idekerültem, éppen zajlott az egyházmegye zsinata. Nagy élményt jelentett, reményt adott, hogy szabadok vagyunk, ebből lesz valami. Aztán jött a csalódás, készült egy könyv, feltettük a polcra. Úgy éreztem, nem válhat minden lelkesedésünk holt betűvé. Összehívtam az egyházközségi zsinatot. Két dolgot tűztem ki célul: közösség és evangelizáció. Megszólítottuk az embereket. Sok jó kezdeményezés született. Volt, amit magam indítottam el, volt, amit mások hoztak. Sok közösség jött létre, bár néhány idővel elhalt, amit nagyon sajnállok. Az Alpha-kurzus rengeteg embert megmozgatott, vonzotta az érdeklődőket, akik a hit szempontjából még a periférián voltak. Sokan katekumenek lettek, megkeresztelkedtek. Sajnos, ez a kezdeményezés is elhalt.

– Egészen más feladatot jelenthetett az intézmények alapítása.

– Idehelyezésemkor Paskai bíboros úr megmondta, hogy iskolát és óvodát kell elindítanom. Fogalmam sem volt, mit jelent ez a gyakorlatban. Lassan aztán ez is kialakult. Sikertől jó tanárokat alkalmazni. Úgy gondolom, hogy értékes iskola és óvoda született. Nagy öröm, hogy mostanra már bölcsődével is bővült.

– Nagy számban nevelődtek káplánok a keze alatt. Mi az, amit mindenképpen át akart adni nekik?

– Két plébánosom volt életemben. Szomoron, ahol a papi életem kezdtem, Kirchhoffer Antal ferences atya vidám, jó humorú, igazi ferences lelkületű, kedves, szeretetteljes ember volt. Nagyon jól megvoltunk egymással, sokat tanultam tőle. S azután Budaörsön, Szappanyos Béla atyától kaptam talán a legtöbbet. Szenzációs ember volt, nagyon-nagyon szerettem, de nemcsak én, hanem a másik káplán és az egész közösség is. Ajándék volt mindenkinek. Tőle is sokat tanultam, de most nem is a szakmai dolgokat hangsúlyoznám, hanem leginkább azt, hogyan élünk együtt egy káplánnal. Azóta is követem őt ebben. Reggelente például megerteritek nekünk. A nap során leginkább a reggelit tudjuk közösen elfogyasztani, és közben sok mindent megbeszélhetünk. Fontos, hogy a másik érezze, szeretve van. A mostani káplánom, Szűcs Bálint nagyon-nagyon jó lelkipásztor. Lelkesedése, hite van. Imádságos lélek, nagyon örülök neki.

– Gyakran hangsúlyozza: az a legfontosabb, hogy megéljük a szeretetet.

– Ezen a téren sokat tanultam a Házaspár Hétvége közösségében. Néhány házaspárral indítottuk el, negyvenegy évvel ezelőtt. Azt éljük meg, hogy a szeretetünk döntés kérdése. Sok ember érzelelként gondol a szeretetre. Ha van kedvem, ha jók hozzá, akkor szeretek.

„belecsöngették” a zsolozsmámba, zavart, hogy mindig abba kellett hagynom. Döntést igényelt, hogy a harmadik csengetés után is mosolyogva fogadjam az érkezőt. Nem mindig sikerül, de próbálkozom.

– Hetvenöt évesen a szolgálat komoly fizikai megpróbáltatás is.

– Érdekes, de nem érzem a koromat. Van, hogy fáj itt-ott, de lélekben étellel teli vagyok. Van még bennem energia, tetterő. Az idős ember bölcsességét nagy ajándéknak tartom. Ebből a távlatból egészen másképpen látjuk az életet, főleg a célját. Az örök életről sokszor gondolkodom, vágyódom oda. De nem azért, mert itt rossz lenne, hanem mert tudom, hogy ott lesz részünk a teljesség. Egyszer sajnos éppen szentmisén lettem rosszul, kis elsősöknél, a kápolnában. A tanárok látták, hogy nagyobb baj van, hívták a mentőt. Különös érzés volt akkor bennem: lehet, hogy most meghalok. Nagyon jó volt azt tapasztalni, hogy nem félttem. Nyitottságot éltem meg, azt a nyugalmat, hogy kész vagyok, ha kell. Ennek a nyugalomnak nagyon örülök.

– Igazán tartalmas élet van a háta mögött.

– Elkényeztetett engem az Úr, nagyon sok mindent kaptam tőle. Valamennyi közösségben jól éreztem magam, szeretetet tapasztaltam. Az



Gyakran „üzletnek” tekintik: ha kapok, akkor én is adok. Ám ha ilyen elvárásokkal élünk, az nem szeretet. Persze akadnak nehéz helyzetek, amelyek próbára tesznek minket. Amikor fáradt vagyok, ha megbántottak vagy valami bajom van, olyankor nehéz szeretni. De az a fontos, hogy mindig legyen törekvés az emberben a szeretetre. Ma reggel például többször

én életemben is előfordultak persze szenvedések, csalódások, mint mindenképp. De sokkal több volt az öröm. Sokat jelent, hogy láttam minden erőfeszítés értelmét, a növekedést. Mondtam is a gyerekeknek a szentmisében, nagyon jó papnak lenni.

**Trauttwein Éva
Fotó: Lambert Attila**



Főhajátás Mindszenty József bíboros sírjánál

A jellemóriások örök útitársaink

Mindszenty-zarándoklat Esztergomban

Mindszenty József hercegprímás érsek, bíboros halálának 51. évfordulója alkalmából nyughelye fölött, az esztergomi Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszékesegyházban ünnepi szentmisét mutatott be Felföldi László pécsi megyéspüspök a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) tagjaival és a főegyházmegye papságával együtt május 2-án.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 1993 óta rendez meg a hercegprímás május 6-i halálának évfordulójához kapcsolódóan az országos engesztelő Mindszenty-zarándoklatot. A bíboros nyughelyéhez az ország számos pontjáról érkeztek zarándokok. A budapesti Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskola részéről május elsején négyszázan vágtak neki a kétnapos fizikai próbatételnek, mely egyben lelki elmélyülésül is szolgált. Mindszenty József tiszteletére május 3-án, vasárnap Bécsben Székely János, az MKPK elnöke mutat be szentmisét; május 5-én, kedden pedig Rómában folytatódik a hercegprímásról való megemlékezés.

Az esztergomi bazilikában bemutatott szentmisén jelen volt Sulyok Tamás köztársasági elnök és Varga Zs. András, a Kúria elnöke, a közélet és a tudományos élet képviselői, a Mindszenty Alapítvány tagjai, köztük Kovács Gergely posztulátor, az alapítvány képviselője és Ugron Imre, az alapítvány megbízott társelnöke. Koncelebrált az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye papsága és az Esztergomi Főszékesegyházi Káptalan tagjai, valamint Török Csaba, az esztergomi bazilika plébánosa. Az ünnepen együtt ünnepeltek a Magyar Máltai Lovagrend, a Szent István és a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend tagjai, szerzetesek és szerzetesnők, továbbá számos zarándokcsoport az egyházi iskolák diákjaival, tanáraival és a családjaikkal.

Egygé válnak az imádságban hazánkért

Az engesztelő zarándoklat szentmiséjére ünnepélyesen bevonultak a kanonokok és a püspökök: Udvardy György veszprémi érsek, az MKPK alelnöke; Babel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek; Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita; Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök;

Palánki Ferenc debreceni megyéspüspök; Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök; Marton Zsolt váci megyéspüspök és Varga Lajos váci nyugalmazott segédpüspök, valamint Felföldi László pécsi megyéspüspök, a szentmise főcelebránsa és szónoka.

Erdő Péter bíboros, prímás megbízásából Süllei László általános helynök köszöntötte a Mindszenty-zarándoklat résztvevőit. Különös tisztelettel említette Sulyok Tamást, Varga Zs. Andrást, köszönetet mondott Felföldi Lászlónak, hogy „elfogadta a bíboros atya meghívását, és vállalta a szentmise celebrálását; a jelen lévő püspököknek azt az egységet, amellyel a szentmisében egygé válnak az imádságban hazánkért”. Köszöntötte Mindszenty bíboros rokonait, a közélet megjelent képviselőit. Megszólította a pécsi katolikus iskola és a Pannonia Sacra iskola növendékeit, tanárait és a szülőket is: „Köszönjük azt az áldozatos hűséget, amellyel évről évre zarándoklatukkal, imáikkal kísérik hazánkat, élővé téve hitvalló nagy elődeink örökségét. Ezzel az alázatos és tiszta lelkiüettel kapcsolódjunk a szentmisébe, vigyük az Úr elé Mindszenty József bíboros, hercegprímás

emlékezetét, felajánlását, aki egész életében a szent Pannóniáért, nemzetünk megújulásáért fohászzkodott! Hisszük és érezzük, hogy ő ma együtt imádkozik velünk az égi hazában.”

Felföldi László püspök homíliája

„Isten kegyelméből vagyok, aki vagyok, és e kegyelem nélkül semmi sem lennék, és mivel minden jó az Úrtól jön, Neki akarok mindennél köszönetet mondani: a próbatételért, a vigasztalásért, a veszélyért és az exodusért, a méltánytalanságért és a derűért.” Mindszenty József bíboros sorai a fülünkben és a szívünkben csengenek. Ez az üzenet mai ünnepünk ereje: hálaadás az életéért, rendíthetetlen hitéért, valamint mindmáig ható tanúságtételéért. Azért jöttünk ide a hercegprímás halálának 51. évfordulója alkalmából, hogy példáját szemlélve megerősödjünk hitünkben, emberi méltóságunkban, és határozottabb szívvel, építő tettekkel és gyógyító szeretettel legyünk megújuló Egyházunk sója egy ízét veszített világban, valamint világossága a sötétséget növelő erőkkkel szemben Sík Sándor szavaival: „A testvéreknek, kik az éjben járnak / Isten küldött szentjánosbogárnak.”

A Magyar Katolikus Egyház ezen különösen fontos ünnepén néhány rendkívül aktuális gondolatot szeretnék előtérbe helyezni, melyet mindnyájan továbbgondolhatunk személyes életünk, családjaink és egyházközségeink vonatkozásában. Ezek a gondolatok az Egyház, közösség, család, ifjúság, nevelés, küldetés kérdéskörei az imádság háttérével, melyekről Mindszenty József bíboros is világosan és határozottan foglalt állást, ezért most az ő gondolatait kihangsúlyozva szeretném a magam gyengeségét megerősíteni.

Az Egyház ma

Az Egyház képe olyan, mint egy „tábori kórház”, ahova befogadnak mindenkit, akit megsebzett az élet – mindez Ferenc pápa tanításában kapott különös hangsúlyt, és jövőképet ad számunkra. A sebzettek családok: önmagukban, embertársaikban, emberi kapcsolataikban, családban, Egyházban. Sebzettségük kapcsolati, szellemi, lelki veszteség és békétlenség. Ezért első feladatunk a gyógyítás, mert csak a gyógyulás után gondolkodhatunk küldetésünk megvalósítására, az építő tevékenységre. Feltámadása után Jézus először a csalódott, reményvesztett apostolok tanítványok szívét gyógyította, és csak utána adott nekik küldetést. Ezt fogalmazta meg XIV. Leó pápa a megválasztását követő első beszédében, szívének, lelkének legmélyét adva: „Béke mindnyájatokkal! (...) Ez a feltámadt Krisztus első köszöntése, a Jó Pásztoré, aki életét adta Isten nyájáért. Én is azt szeretném, hogy ez a békeköszöntés belépjen szíveinkbe, eljusson családjainkhoz, minden emberhez, bárhol is vannak, minden néphez, az egész földre. Béke veletek! Ez a feltámadt Krisztus békéje, egy fegyvertelen béke, egy lefegyverző béke, alázatos és tartós, amely Istentől jön, aki mindannyiunkat szeret, feltétel nélkül!” Ennek a békének, csak ennek a krisztusi békének van gyógyító ereje

a személyes életünkben, a családi asztalnál és közösségeink megújuló találkozásában.

Honnan ered ez a gyógyító, békét adó és közösséget teremtő elhivatottságunkat életforrásunk? A hitből fakadó tartásból vagy a jellem erejéből? Mindszenty azt hirdette: Az emberek százmillióhoz nem a szellemóriások, hanem a jellemóriások állanak közel. Ezek maradnak minden korok minden emberének örök útítársai.” Ez a gondolat hűen tükrözi Mindszenty emberi és főpapi életútját: a szilárd elveket, a diktatúrákkal szembeni kompro-



misszumképtelenséget, az egyszerű emberek iránt tanúsított lelkipásztori gondoskodást és az Istenbe vetett sziklaszilárd hitet. A jellem tisztasága olyan egyetemes érték, amely átível évszázadokon, kultúrákon és társadalmi rendszereken. Olyan egyetemes erkölcsi mérce, amely a közösségek viszonylatában is meghatározza azok belső értékét és összetartását.

Ám ahhoz, hogy a belső tartás nemzedékeken átívelő örökséggé váljon, a család pótolhatatlan fundamentumára mint az emberi élet első közösségi lépcsőfokára van szükség. Mindszenty 1955-ben több mint három hónapot tartózkodott a Pécsi Egyházmegyéhez tartozó Püspökszentlászlón, ahova a korábbi börtönévek után a külpolitikai nyomás és megromlott egészségi állapota miatt helyezték át házi őrizetbe. 1955. július 26-án itt látogathatta meg édesanyja, akinek szíve a fiával együtt merült a szenvedés tengerébe. Az éveken át tartó sötét rabságban az idős édesanya az egyetlen ragyogó csillag volt Mindszenty számára. Ezért is fogalmazta meg emlékiratában: „Nem tudok elég hálás lenni Istennek, hogy őt adta nekem, és hogy életem legnehezebb időszakában is ott állhattam mellettem. Ő már rég beérett kalász volt az örökkévalóságra, de Isten – irántam való irlagomból – meghosszabbította életét.”

A családot mint minden közösségünk alapkövét és a jellemformálás elsődleges bölcsőjét ekképpen méltatta Erdő Péter bíboros úr: „A család igazi alapja a szeretet és az a fajta belső becsületesség, amivel a mai közvélemény sokszor már nem is tud mit kezdeni. Pedig az élet tele van olyan helyzetekkel, amikor egy érték mellett meghozott döntésünk kitérítésre, sokszor áldozatra is kötelez, és – minden ellenkező előítélettel szemben – éppen ettől leszünk boldogok.” Az ember a családban tanulja meg az emberi és istenkapcsolat valóságát, tanul meg

szervenadni és szeretni, amelyek nélkül nem lehet az emberi méltóságunkat megélni és tisztelni.

Kedves Fiatalok! Hatalmas köszönet, hogy itt vagytok és velünk tartotok! Azzal, hogy eljöttetek ma ide, a létezés egyik legnagyobb kalandját: az úton lét élményét éltétek át. Az életünk ugyanis csak akkor lesz igazán kerek, ha nemcsak a célvonalat nézzük, hanem képesek vagyunk megélni magát az utat is, annak minden pillanatával együtt. Ezen az úton haladva Isten mindannyiótokat egy teljesen egyedi, rátok szabott küldetésre hívott el. Ez a ti személyes sztoritok: találjátok meg ezt a személyes utat, és merjete Jézussal barátságban, az ő vezetésére bízva magatokat valami igazán értékeset és szépet alkotni!

Leó pápa úgy fogalmazott, hogy ez imádságot, csendet és figyelmet igényel, el kell tehát hallgattatnunk a folytonos cselekvést és beszédet: „Kedves fiatalok, ne féljetek mindent odaadni – időtöket, erőtöket – Istennek és testvéreiteknek; ne féljete teljesen odaajándékozni magatokat az Úrnak és másoknak! Csak így találtok mindig új ízt és egyre mélyebb értelmet az életben. A világnak szüksége van tanúságtételekre, hogy legyőzze korunk tévútjait, és szembenézzen a kihívásokkal, és mindenekeelőtt, hogy újra felfedezze az Isten és a felebarát iránti szeretet jó ízét.”

Az emberi élet tengelye

Erről az istenkapcsolatról Mindszenty József hercegprímás 1946. október 20-án, a pécsi székesegyházban bemutatott szentmise homíliájában így elmélkedett: „A vallás nem holmi jelentéktelen, liliputi léttényező, hanem az emberi élet tengelye és mestergerendája, a társadalom fundamentuma, az élet hajójának iránytűje, az élet tengerén átkísérő és kikötőbe

megújulás belülről indul, a szívből. A hit egysége, a szeretet kapcsolatai és a Krisztushoz tartozás adja az Egyház valódi erejét. Ahogyan a fa életét a gyökér tartja meg, úgy tart meg bennünket is hitünk és közösségünk legmélyebb alapja. Beszéde végén Felföldi László felolvasta Alföldi Géza *Csak a gyökér kitartson* című versét, mely „itt és most, ma nekünk szól”.

egyházközseink repedéseit, gyengeségeit, ugyanakkor a jövőt jelentő erőit. Értő hallással hallgassuk meg az embereket, mert élethelyzetükből adódóan sokszor tisztában és élesebben látják a kialakult helyzeteket, mint mi! Ahogyan az épületeink felújításában, úgy közösségeinkben sem mi vagyunk a legjobb szakemberek. Bízunk azokban, akik velünk együtt Krisztus tanítványai! Higgyünk közös

megújulás belülről indul, a szívből. A hit egysége, a szeretet kapcsolatai és a Krisztushoz tartozás adja az Egyház valódi erejét. Ahogyan a fa életét a gyökér tartja meg, úgy tart meg bennünket is hitünk és közösségünk legmélyebb alapja. Beszéde végén Felföldi László felolvasta Alföldi Géza *Csak a gyökér kitartson* című versét, mely „itt és most, ma nekünk szól”.

*

A szentáldozás után Ugron Imre vezetésével imádkoztak Mindszenty bíboros mielőbbi boldoggá avatásáért, majd Török Csaba megköszönte Felföldi László buzdító szavait, valamint a zarándokoknak a közös imádságot. Felföldi László a szentmise végén Mindszenty hercegprímás családfelajánlási imáját imádkozta el a családokért: Jóságos és irgalmas Isten, családjunk és annak testi, lelki javait mindenható védelmedbe ajánljuk; áldj meg minket, ahogyan a názáreti Szent Családot megáldottad!

Szeretett Jézusunk! Te rejtett életed példájával és tündöklő erényeiddel megszentelted azt a családot, amelyben éltél. Emlékezzél meg arról, hogy a mi közösségünk is a te családod, hiszen neked szenteli és neked ajánlja fel magát! Oltalmazz minket, szabadíts meg minket a veszélyektől,



vezérlő kormányos. Csak ott állhat fenn erkölcsösség, ahol szilárd vallási alapok vannak. Csak az Istenben és örök életben hívő, komoly vallásossággal lehet nagy embereket, hősöket, szenteket nevelni, és a bűn örvényében fuldoklókat és a szenvedőket csak egyedül a vallással lehet felemelni.”

A felemelkedés pedig mindig magában hordozza a megújulást, melyről itt, ebben a fizikailag megújuló bazilikában különösen is aktuális beszélni. Az épület statikai vizsgálatát végző szakemberek így fogalmaztak szakvéleményükben: „Az esztergomi bazilika felújítása során feltárt repedések kialakulásának megértéséhez széles körű építéstörténeti, anyagtulajdonságokat érintő és számítási vizsgálatokat kellett elvégezni, hogy feltárjuk a károsodás mértékét, jelentőségét és a szükséges helyreállítás volumenét.”

Így vagyunk most az Egyházban, így vagyunk az egyházközseinkben, itt-ott repedezettek, de még jól tartanak a falai. Azért, hogy ezek a stabil alapokon nyugvó falak az utókor számára is biztos menedékként szolgáljanak, Krisztus tanítványaiként nem dőlhetünk hátra, most van itt az ideje, hogy Istenre emelve a tekintetünket embertől emberig kapcsolódjunk, ahogyan az Egyház történelmében elődeink már nagyon sokszor megtették. Főtisztelendő Atyák! Most nagyon bátor szívekre, erős lélekre van szükségünk. Le kell ülnünk híveinkkel, időt nem kímélve bőségesen és sokszor, hogy felmérjük

Mesterünkben, az Egyház építőmesterében, az alapítóban, Krisztusban, aki azt mondta: „Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” Az életnek, a történelemnek ezen a pontján most rajtunk van a sor.

Ahogyan a bazilikát sem felülről és nem kívülről, hanem nagyon is belülről, a repedések mélyéről vizsgálták és erősítették meg, úgy nekünk sincs más lehetőségünk. Leó pápa ezt a megújulást a harmóniára épülő, újjászülető Egyház képeként így írja le: „A keresztény újjászületés révén Jézus testvérei leszünk. (...) Szívből induló reformra van szüksége az Egyháznak, hogy valóban hatékony legyen. Elsősorban egyetértés szükséges a lelki egységhez: a Krisztushoz tartozás egysége. A születő egyház nem társadalmi szerződésre épül, hanem arra a harmóniára, ami a hitben, a kapcsolatokban, az elvekben, az élet döntéseiben nyilvánul meg, melyeknek középpontjában Isten szeretete áll, aki emberré lett, hogy üdvözítsen minden népet.”

Egy nemzet felemelkedése

A napjainkban tapasztalható fásultság és csüggedés csak átmeneti állapot. Mindszenty bíboros szerint ugyanis „Egy nemzet felemelkedése mindig a mai napon kezdődik. A fásultakban is van parázs a hamu alatt, csak a tűzre várnak. Az igaz és jó meg szép utáni vágyat nem lehet kioltani az ember szívében-lelkében.” A

siess segítségünkre minden szükségünkben, adj állhatatosságot, hogy téged szeressünk; segíts, hogy hűségesen szolgáljunk neked a földön és örökké dicsérhessünk a mennyben!

Boldogságos Szűz Mária, aki karácsony éjjelén szerető szívedre ölelted az isteni Kisdedet, kérj számunkra kegyelmet, hogy úgy tudjuk szeretni Jézust és egymást, ahogyan te szeretted isteni Fiadat és tisztá jegyesedet! Földi anyánk mellett te légy mennyei Édesanyánk és közbenjárónk drága Gyermekednél!

Szent József a Szent Család feje és az isteni Kisded hűséges őrzője, légy a mi kis otthonunknak is feje és vedd atyai pártfogásodba családjunkat! Légy közbenjárónk minden szükségünkben és segíts, hogy amint te hűséges voltál a karácsonyi éjben és a menekülésben, mi is hűségesek maradjunk az Úr Jézushoz a kísértések és szenvedések megpróbáltatásaiban! Ámen.

A záróáldás után az asszisztencia, a papság, a káptalan, a püspökök és a díszvendégek levonultak az altemplomba, hogy tiszteletüket tegyék és imádkozzanak Mindszenty József bíboros, hercegprímás sírjánál. A lovagrendek tagjai megkoszorúzták a sírt, Sulyok Tamás és a közjogi méltóságok főhajtással adóztak a bíboros emlékének.

Vámosy Erzsébet

Fotó: Wágner-Csapó József/
Esztergom-Budapesti Főegyházmegye



„Nem vendégségben, itthon vannak”

A magyarországi történelmi egyházak vezetőinek látogatása a Magyar Tudományos Akadémián

A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) és az MTA Könyvtára alapításának 200. évfordulója alkalmából Freund Tamás, az MTA elnöke meghívta a magyarországi történelmi egyházak vezetőit, hogy április 27-én tekintsék meg az MTA székházának megújult dísztermét, a *Borúra derű – A 200 éves Akadémia kincsei* című kiállítását és az MTA Művészeti Gyűjteményét.

Az eseményen jelen volt a katolikus egyház képviselőjében Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita, Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, Varga Lajos nyugalmazott váci segédpüspök és Takáts István veszprémi érseki általános helynök. Részt vett a látogatáson Grósz Andor, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke, Kriza János, a Magyarországi Unitárius Egyház püspöki helynöke, Keczkó Pál, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke, Pröhle Gergely, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője. A kezdeményezést imádságában hordozta Steinbach József, a Magyarországi Református Egyház Dunántúli Református Egyházkerületének püspöke, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkesi elnöke is.

Freund Tamás elnök köszöntőjében kiemelte, hogy a jelenlévők nem vendégként érkeztek az Akadémia székházába, hanem itthon vannak. Sajátjukénak tekinthetik azt az intézményt, amelynek megalapozásához sok évszázad óta, gyarapodásához és fennmaradásához pedig az

elmúlt két évszázadban a vallási közösségek vezetői és nagylelkű hívei oly sokszor és oly sokféleképpen járultak hozzá.

Az elnök jó szívvel idézte fel, hogy a legutóbbi időben az Akadémia jogtudós tagja, Erdő Péter bíboros, primás, esztergom-budapesti érsek is tovább erősítette a két évszázadosnál jóval régebbi kapcsolatot a magyar egyházi és tudós közösség között, amikor a Magyar Nemzeti Múzeumban tavaly *Varázshatalom* címmel rendezett jubileumi kiállításra kölcsönadta a nagy humanista esztergomi érsek, Oláh Miklós saját kezűleg írt végrendeletét.

Az elnöki köszöntő után Székely János, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke kért szót és rövid beszédében felidézte II. János Pál *Fides et ratio* kezdetű enciklikáját, melyben a szent pápa kifejti, hogy a hit és a tudás olyan, mint két szárny, amelyek az emberi lelket, szellemet felemelik az igazság szemlélésére. A kettő között harmónia van, mert mindkettő ugyanazt a valóságot kutatja, próbálja megfejteni, kibontani különböző utakon.

XVI. Benedek pápa arról is írt, hogy a hit segíti a tudományt abban, hogy lássa az egészet: az egész emberlét okát és végső célját. De a tudomány is segíti a hitet abban, hogy ne váljon fanatikká, hogy ne torzuljon el. A kettő mint két szárny emeli az emberi szellemet. Székely János a püspöktársai nevében is kifejezte, hogy azért is örültek a meghívásnak, mert meg vannak győződve arról, hogy nemzetünk történetében a nevelésnek, az oktatásnak, az emberi szellem és az emberi szív alakításának döntő fontosságú

van, s éppen ezért az egyházak és a Magyar Tudományos Akadémia együttműködése nagyon-nagyon fontos.

Széchenyi Istvánt, a legnagyobb magyart idézte, aki szerint egy nemzet ereje és gazdagsága a kiművelt emberfők sokaságában rejlik, és ennek megvalósításában szeretnének együttműködni: hallgatni a tudomány hangját, és hozzátenni azt a többletet, azt a kincset, amit a hit fénye adhat azzal kapcsolatban, hogy honnan és miért vagyunk, mi a létünk igazi értelme, célja, beteljesedése.

A főpásztor beszédének zárásaként reményét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a jövőben még sok hasonló gesztus fogja építeni a kapcsolatot hit és tudomány között. A beszédek után Ugrý Bálint, az MTA Művészeti Gyűjteményének vezetője mutatta be a díszterem felújítása során előkerült Kossuth-címert és az új életre kelt Lotz-freskókat.

A program a 3. emeleti kiállítóteremben folytatódott, ahol először Babus Antal, az MTA Könyvtár Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményének osztályvezetője ismertette a 200 éves Akadémia kincseivel kapcsolatos érdekességeket.

A tárlat többek közt méltó emléket állít Teleki Józsefnek, az MTA első elnökének és az MTA Könyvtára alapítójának is, a személyes tárgyai és egy általa vásárolt corvina, az úgynevezett *Carbo-kódex* kiállításával.

A látogatás végén Ugrý Bálint mutatta be az MTA gazdag Művészeti Gyűjteményének válogatását.

Forrás és fotó: MTA

Női hangok a megújulásért

Női karizmák a 20. században a társadalmi megújulás szolgálatában címmel rendezett konferenciát a Magyarországi Szerzeteselőjárók Konferenciáinak Irodája, a Szociális Testvérek Társasága és a Fokoláre Mozgalom Új Város Alapítványa. Április 25-én az Egyház három jelentős női személyiségét, Slachta Margitot, Madeleine Delbrélt és Chiara Lubichot mutatták be Budapesten, a Párbeszéd Házában.

A konferencián Nobilis Márió teológus, a Fokoláre Mozgalom papi önkénteseinek felelőse felvázolta azt az egyházi és társadalmi hátteret, melyben e három nő hivatása megszületett és formálódott. Németh Emma SSS Slachta Margit (1884–1974), Paksy Eszter Madeleine Delbrél (1904–1964), Román Zsuzsa Chiara Lubich (1920–2008) alakját mutatta be.

Nobilis Márió *Az Anyaszentegyház zsinati úton* címmel tartott előadást, melyben elmondta: egy hosszú teológiai fejlődés csúcspontja volt a II. Vatikáni Zsinat, melyet XXIII. János pápa hirdetett meg 1959-ben, a megújulás szellemé-



ben, választ keresve a modern világ kihívásaira. A zsinat a forrásokhoz való visszatérést (resourcement) sürgette, és a világgal való párbeszédet állította a középpontba. Nem szakított a múlttal, hanem mintegy hivatalosan jóváhagyta a már meglévő megújulási törekvéseket, és ezeket az Egyház életének fő irányvonalává tette. A folyamat hosszú távú előzményei egészen a francia forradalom utáni időszakig nyúlnak vissza, amikor az Egyház és a modern állam között erős feszültség alakult ki. A válasz sokáig a védekezés volt: az ultramontanizmus és az I. Vatikáni Zsinat a pápai tekintély megerősítésére törekedett, miközben a neoskolasztika uralta a teológiai gondolkodást. Ugyanakkor már ekkor megjelentek a nyitás jelei is, kü-

lönösen XIII. Leó pápa működésében, aki a *Rerum novarum* enciklika révén megalapozta a katolikus társadalmi tanítást, és ösztönözte a biblikus kutatásokat.

A lelki gyermekség útja

Ebben az időszakban szólalt meg Lisieux-i Szent Teréz profétai hangja, aki a janzenizmus szigorával szemben Isten irgalmas szeretetét és a „lelki gyermekség” útját hirdette, előkészítve az életszentség egyetemes meghívásának későbbi zsinati tanítását. A 20. század első felében lendületet vett a megújulás. Az új teológia (nouvelle théologie) képviselői a *Szentírás*hoz, az egyházatyák és a liturgia forrásaihoz tértek vissza, bár munkájuk gyakran ellenállásba ütközött a Római Kúria részéről, például XII. Piusz pápa idején.

Ezzel párhuzamosan a világi hívek szerepe is megerősödött a Katolikus Akció (Actio Catholica) és más mozgalmak révén. A liturgikus mozgalom a részvételt, a tudatosságot hangsúlyozta, s az Egyházra mint misztériumra tekintett (Krisztus köztünk való jelenléte). Ebben a közeget tünt fel Slachta Margit, aki a keresztény feminizmus képviselőjeként és politikusként a hit társadalmi és közéleti érvényesítéséért küzdött, valamint Chiara Lubich, aki az egység lelkeségével és az evangélium mindennapi megélésének hangsúlyozásával előlegezte meg a zsinat ökumenikus és közösségi nyitását.

A II. világháború utáni évtizedekben a „világ jelei” egyre sürgetőbbé tették a megújulást. A szekularizáció, a városiasodás és a fogyasztói társadalom kialakulása nyomán felbomlott a hagyományos vallásosság, az Egyház sok helyen elvesztette kapcsolatát a társadalom jelentős rétegeivel. Különösen jellemző volt mindez Franciaországra, amelyre már „missziós területként” kezdtek tekinteni. Madeleine Delbrél példája ebben a helyzetben mutatta meg, hogy az életszentség útja lehet a hétköznapi élet, a párbeszéd és a nem hívők közötti jelenlét is. Ez a szemlélet közvetlenül készítette elő a zsinat világ felé fordulását.

A II. Vatikáni Zsinat végül e hosszú folyamatok szintéziseként jelent meg. Hivatalosan is megerősítette a liturgia megújítását, a világi hívek szerepének felértékelését, a *Szentírás* központi jelentőségét és az Egyház új kap-

csolatát a világgal. A profétai alakok életében már korábban megjelentek ezek az irányok: Lisieux-i Szent Teréz az életszentség egyetemességét testesítette meg, Slachta Margit azt, hogy a keresztény hitnek és gondolkodásnak fontos szerepe van a társadalomban és a közéletben. Madeleine Delbrél a modern világgal való szolidaritás példája lett, Chiara Lubich pedig az egység és az evangéliumi élet központi szerepét hangsúlyozta. A II. Vatikáni Zsinat új korszakot nyitott az Egyház életében: kilépést a bezárkózásból, nyitást a világ felé. Ahogy később Ferenc pápa is hangoztatta: az Egyház feladata, hogy az Atya szeretetének élő jelévé váljon a világban, és megújult lelkesedéssel tegyen tanúságot hitéről.

Az igazság és az irgalom profétája

Előadásában Németh Emma szociális testvér, közgazdász az igazság, a szeretet és az irgalom profétájaként mutatta be Slachta Margitot, a Szociális Testvérek Társaságának alapítóját. Margit testvér vallotta, hogy az igazságosság csak az örök érvényű igazságon alapulhat. Megélt két világháborút, a német és a szovjet szét darabolását és romba döntését, a hazájából való száműzetést, s végül kilencvenévesen az Egyesült Államokban halt meg. Társadalmi szolgálatát éleslátással végezte, az „idők jeleinek” mélyén meghúzódó igazságokra figyelve, s ezekből kiindulva cselekedett.

Szolgálatának középponti elve az irgalom volt. „Jézusom, irgalom!” – ez volt választott jelmondata, melyben egy olyan ember életszemlélete mutatkozik meg, aki a világ nyomorúságát látva sem esik kétségbe, hanem Isten irgalmára támaszkodva cselekszik. Az irgalom nála nem érzelmi reakció volt, hanem aktív, formáló erő: az embertársak felé forduló, felemelő szeretet, amely még nehéz körülmények között is képes a jót keresni és kibontakoztatni. Szorosan összefonódik ezzel az igazság és a szeretet egységének elve: az igazság szeretet nélkül kegyetlenné válhat, a szeretet pedig igazság nélkül üressé. Ez a meggyőződés határozta meg közéleti szerepvállalását is. A munkaszolgálatosok melletti kiállása, parlamenti felszólalásai mind azt hangsúlyozták, hogy az emberi jogok Isten adta, elidegeníthetetlen jogok, melyeket semmilyen ideológia vagy törvény nem írhat felül. Szociális munkájában újjító szemléletet képviselt. Meggyőződése volt, hogy a karitatív segítség önmagában nem elegendő: nemcsak a szenvedést kell enyhíteni, hanem annak okait is fel kell tárni és meg kell szüntetni.

A nők helyzetének javítása

Slachta Margit különösen fontosnak tartotta a nők helyzetének javítását. Keresztény feminista gondolkodóként a nők jogait úgy védte, hogy közben nem állította szembe őket a férfiakéval.



Az egyenjogúságot nem végcélnak, hanem eszköznek tekintette a személy kibontakozásához, és a jogok mellett a felelősséget is hangsúlyozta. Mindezt áthatotta az igazság melletti rendíthetetlen elköteleződése. Munkássága arra mutat rá, hogy a társadalom valódi megújulása nem pusztán külső reformokból fakad, hanem az ember belső, lelki megújulásából, amely az igazság felismerésére és megélésére irányul.

Ki volt Madeleine Delbrêl?

Paksy Eszter, az Új Város Könyvkiadó vezetője Madeleine Delbrêl életét ismertette. Művész-körökben forgolódo édesapja mellett Madeleine is kapcsolatba került a művészettel: festett, zenélt és verseket írt, később pedig irodalmat tanult a Sorbonne-on. 1924-ben azonban olyan meghatározó élmény érte, amelyet később így fogalmazott meg: „Isten elvakított.” Ennek előzménye volt, hogy szerelme belépett a domonkos rendbe. Ő pedig, aki addig úgy gondolta, talán nincs is Isten, imádkozni kezdett. Ez a keresés végül elvezette a hitre, és felismerése után életét teljesen Istennek szentelte.

Néhány társával együtt megfogalmazódott benne, hogy a cserkészletben megtapasztalt közösségi és tevékeny élet örömenél többet szeretnének. Ezért szociális munkába kezdtek. Ivry-sur-Seine-ben telepedtek le, amely Párizs peremvidékének számított, munkások lakta, kommunista vezetű környezet volt. Delbrêl szociális munkát tanult, jó kapcsolatot ápolott a kommunista városvezetéssel is. Bár megkíséztette a marxizmus gondolata, végül felismerte, hogy a legnagyobb szegénység nem az anyagi nélkülözés, hanem a hit hiánya. Képes volt mindenkivel együttműködni a közjó érdekében, miközben megőrizte függetlenségét és belső szabadságát.

Ebben az időszakban Franciaország szembeesült a társadalom mély átalakulásával, és az

Egyház részéről megindultak azok a kezdeményezések – például a munkáspapok mozgalma –, amelyek célja a dolgozó emberekkel való kapcsolat helyreállítása volt. Delbrêl és társai laikus közösségben éltek, sajátos „világi szerzetesi” formában. Munkásságukat elismerték, és úgy tekintettek rájuk, mint akik képesek irányt mutatni. Delbrêl számára az utca vált az éltszentség helyévé: ott találkozott Istennel, a hétköznapi élet sűrűjében.

Madeleine Delbrêl úgy vélte, hogy a kereszténységét elveszítő világban újra fel kell fedezni Krisztust. Szerette „az ajtót, amely az utcára nyílik”, mert számára a város – a tömeg, a metró, a mindennapi nyüzsgés – lett a „sivatag”, az Istennel való találkozás helye. Életében minden a misszió részévé vált: a lépcsőház, a munkahely, az iroda. Az egyensúlyt a belső lendület tartotta fenn; képes volt a tömegben is csendben lenni, s életét az ima és a cselekvés egysége jellemezte. Vallotta, hogy minden találkozás lehetőség az Isten felé vezető úton. Bár közössége később nem maradt fenn, írásai és lelkesége ismert, és maig ható örökséget jelentenek.

Jézussal az ember mellett

Román Zsuzsa orvos, fokolarina *A társadalom megújítása az emberi kapcsolatokon keresztül* címmel Chiara Lubich életét és lelkeségét mutatta be. Középpontba állította a Fokoláre Mozgalom karizmáját, amely az egység karizmája: bemutatta a mozgalom lelkeségét, közösségi szemléletét és párbeszédre törekvését.

Chiara Lubich édesapja szocialista meggyőződésű, becsületes ember volt, édesanyja pedig mélyen hívó asszony. Chiara a családjából hozta a szociális érzékenységet és a másként gondolkodók elfogadásának fontosságát. Tanítónőként dolgozott, és Jézus példáját követve a testvéri szeretet vezette a közösségi élet felé,

amelyet nemcsak eszményként, hanem mindennapi gyakorlatként is megélt. Meghatározó volt számára Isten gondviselő szeretetének megtapasztalása az evangéliumi életben. Ebből született meg lelkesége: Isten akaratának teljesítése és a felebarát szeretete, amely mindenki felé nyitott, konkrét formában jelenik meg: beleérző, kezdeményező, és mindig a jót keresi a másik emberben.

Chiara Lubich ugyanakkor hangsúlyozta: ez a szeretet komoly kihívást jelent, nem könnyű így élni. A közösségi lelkeség alapja az a hit, hogy Jézus jelen van ott, ahol kölcsönös szeretetben élnek az emberek. Ezért a közösség tagjai egymásért élnek, Jézussal együtt. Életük része a folyamatos újrakezdés, a kihívásokkal való szembenézés, és annak megtapasztalása, hogy Isten jelenléte kifelé, mások felé vezeti őket. Ez az életforma a „családi tűzhely” képpel írható le, ahol az egység és a szeretet mindennapi valósággá válik. A mozgalom szemléletének középpontjában az egység és a testvériség áll: „egy Atya gyermekei vagyunk, és ezért egymás testvérei”. Ez a felismerés megnyitja az embert arra, hogy párbeszédet kezdeményezzen a társadalomban. A dialógus pedig a közös pontokat keresi, így gyógyítva a megosztottság sebeit: más keresztény felekezetekkel, a világvallások képviselőivel és minden jóakarató emberrel. A párbeszéd emellett jelen van a kultúra, a tudomány és a társadalom más területein is. Lelekeségük csúcsát az jelenti, hogy a szemlélődés és a cselekvés egységében élve, az emberek között maradva – „ember az ember mellett” – valósítják meg az evangéliumot a mindennapokban.

Trautwein Éva
Fotó: Kondás Kristóf,
Szabóné Jánossy Kinga

A pápa visszatekintett afrikai apostoli útjára

Az április 29-i általános kihallgatást a Szent Péter téren tartották, ahol a Szentatya az Olaszországból és a világ más tájairól érkezett hívőkkel és zarándokcsoportokkal találkozott. Ennek keretében most nem katekézist tartott, hanem visszatekintett az Algériában, Kamerunban, Angolában és Egyenlítői-Guineában tett apostoli útjára. Több nyelven összefoglalta beszédét, majd üdvözölte a jelen lévő hívőket. Az általános kihallgatás a Miatyánk elimádkozásával és az apostoli áldással zárult. Az alábbiakban XIV. Leó pápa teljes beszédének fordítását közreadjuk.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok! Isten hozott benneteket!

Ma az április 13. és 23. közötti apostoli utamról szeretnék beszélni. Négy afrikai országot látogattam meg: Algériát, Kamerunt, Angolát és Egyenlítői-Guineát. Pápaságom kezdetétől fogva gondoltam egy afrikai útra. Hálát adok az Úrnak, hogy megengedte ennek megvalósítását, hogy pásztorként találkozom

Isten népével, bátorítsam a hívőket, s azért is, hogy ezzel az úttal a béke üzenetét vigyem egy olyan történelmi időszakban, amelyet háborúk, valamint a nemzetközi jog súlyos és gyakori megsértései jellemeznek. Hálás köszönetemet fejezem ki a püspököknek és a polgári hatóságoknak is, akik fogadtak, továbbá mindazoknak, akik közreműködtek a szervezésben.

Az isteni Gondviselés úgy akarta, hogy utam első állomása éppen az az ország legyen, ahol a Szent Ágostonhoz köthető helyek találhatóak, vagyis Algéria. Így egyfelől lelki identitásom gyökereihez tértem vissza, másfelől pedig olyan hidakon mehettem át, olyan hidakat erősíthettem meg, amelyek rendkívül fontosak a mai világ és az Egyház számára: az egyházatyák rendkívül termékeny korszaka felé vezető hidat; az iszlám világ felé vezető hidat; az afrikai földrész felé vezető hidat.



Kamerun

COPYRIGHT © VATICAN MEDIA

Algériában nemcsak tiszteletteljes, hanem szívélyes fogadtatásban részesültem, és kézzelfogható módon megtapasztalhattuk, és a világnak is megmutathattuk, hogy még ha különböző vallásokhoz tartozunk is, lehetséges testvérként együtt élni, ha ugyanazon irgalmas Atya gyermekeiként ismerjük fel

egymást. Ezenkívül kiváló alkalom volt ez arra is, hogy belépünk Szent Ágoston iskolájába: élettapasztalattal, írásaival és lelkiségével ő az isten- és igazságkeresés mestere. Tanúságtétele ma különösen is fontos a keresztények és minden ember számára.

A másik három országban, melyeket felkerestem, a lakosság túlnyomó többsége keresztény, ezért a hit ünnepének és a meleg fogadtatásnak a légköre vett körül, melyet az afrikai emberek jellegzetes vonásai is elősegítettek. Elődeimhez hasonlóan én magam is megtapasztaltam valamit abból, ami Jézussal történt a galileai népsokaság körében: ő azt látta, hogy szomjaznak és éheznek az igazságosságot, és azt hirdette nekik: „Boldogok a szegények, boldogok a szelídek, boldogok a békességszerzők...”, és hitüket elismerve így szólt: „Ti vagytok a föld sója és a világ világossága” (vö. Mt 5,1-16).

A kameruni látogatás lehetővé tette számomra, hogy megerősítem a felhívást: közösen kell elköteleződniük a kiengesztelődés és a béke mellett, sajnálatos módon ugyanis ez az ország is feszültségektől és erőszaktól szenved. Örülök, hogy eljuthattam Bamendába, az angol nyelvű térségbe, ahol arra biz-



Algéria

COPYRIGHT © VATICAN MEDIA



Egyenlítői-Guinea

COPYRIGHT © VATICAN MEDIA

tattam az embereket, hogy együtt dolgozzanak a békéért. Kamerunt „Afrika kicsinyített másának” nevezik, természeti gazdagságára és erőforrásainak sokféleségére utalva, de ezt a kifejezést úgy is érthetjük, hogy a teljes földrészt nagy szükségletei ott is megjelennek: a javak igazságos elosztása; az endemikus korrupció leküzdése, és így a fiatalok számára valódi lehetőségek biztosítása; az átfogó és fenntartható fejlődés előmozdítása távlatosan gondolkodó nemzetközi együttműködéssel, szembeszállva a neokolonializmus különféle formáival. Köszönetet mondok a kameruni egyháznak és az egész kameruni népnek, mely nagy szeretettel fogadott, és imádkozom, hogy az egységnek az a szelleme, amely látogatásom során megnyilvánult, élő maradjon, és irányítsa a jövőbeli döntéseket és tetteket.

Utam harmadik állomása az Egyenlítő-től délre fekvő nagy ország, Angola volt, melynek a portugál gyarmatosításhoz köthető, több évszázados keresztény hagyománya van. Mint sok afrikai ország, Angola is a függetlenségének elnyerése után nehéz időszakon ment keresztül, amely Angola esetében hosszú belső háborúval járt együtt. Isten vezette és megtisztította az Egyházat e történelmi folyamat kohójában, hogy egyre jobban az evangéliumot, az emberi haladást, a kiengesztelődést és a békét szolgálja. Szabad Egyház szabad népért! A Mama Muxima Mária-kegyhelyen – melynek neve azt jelenti: „a szív anyja” – az angolai

nép szívét éreztem dobogni. A találkozások során örömmel láttam a sok szerzetesnőt és szerzetest minden korosztályból, akik a mennyek országának prófétái jeleként élnek az emberek között; láttam a hitoktatókat, akik teljesen a közösségek javának szentelik magukat; láttam az idős emberek arcát, melyet a fáradtság és a szenvedés formált, mégis átragyog rajta az evangélium öröme; láttam olyan nőket és férfiakat, akik a feltámadt Úr dicséretére énekeltek ritmusára táncoltak, ő az az alapja annak a reménynek, amely ellenáll az ideológiák és a hatalmasok üres ígéretei által okozott csalódásoknak.

Ez a remény konkrét elköteleződést kíván, és az Egyháznak vállalnia kell annak felelősségét, hogy tanúságtételével és Isten ígéjének bátor hirdetésével elismerje mindenki jogait és előmozdítsa tényleges tiszteletben tartásukat. Amikor Angola – és a többi ország – világi hatóságaival találkoztam, megerősíthettem a Katolikus Egyház azon szándékát, hogy továbbra is hozzájáruljon ehhez, különösen az egészségügy és az oktatás területén. Utolsóként Egyenlítői-Guineába látogattam el, az ország első evangélicizációjának 170. évfordulóján. A guineai nép a hagyomány bölcsességével és Krisztus világosságával járta végig történelmének útjait,

az elmúlt napokban pedig, a pápa jelenlétében, nagy lelkesedéssel újította meg azon szándékát, hogy összefogva haladjon a reményt adó jövő felé. Nem felejtettem el, ami a batai börtönben történt, Egyenlítői-Guineában: a fogvatartottak teli torokból énekeltek háladalt Istennek és a pápának, és kérték, hogy imádkozzunk „bűneikért és szabadságukért”. Soha nem láttam még ehhez fogható. Később velem együtt imádkozták a Miatyánkot szakadó esőben. Igazi jele Isten országának! És még az esőben kezdődött el a fiatalokkal való nagy találkozó a batai stadionban. A keresztény öröm ünnepe volt, megható tanúságtételekkel olyan fiataloktól, akik az evangéliumban találták meg a szabad és felelős növekedés útját. Ez az ünnep a másnapi eucharisztikus ünnepelésben érte el csúcspontját, mely méltó módon koronázta meg az Egyenlítői-Guineában tett látogatást, sőt az egész apostoli utat.

Kedves testvéreim, a pápa látogatása az afrikai népek számára alkalom volt arra, hogy hallassák hangjukat, kifejezhessék örömeiket, amiért Isten népéhez tartoznak, és kifejezhessék reményüket egy jobb, mindenki számára méltóságot biztosító jövőben. Örülök, hogy megadhattam nekik ezt a lehetőséget, és köszönetet mondok az Úrnak mindazért, amit ők adtak nekem: ez felbecsülhetetlen érték szívem és szolgálatom számára.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican Media



Angola

COPYRIGHT © VATICAN MEDIA

Nem tagadta meg katolikus hitét

Hamarosan lezárul Csepellényi György vértanú boldoggáavatási eljárásának egyházmegyei szakasza

Konferenciát tartottak Csepellényi György pálos szerzetes boldoggá avatásáról április 25-én. A sárospataki Szent Erzsébet Házban megrendezett esemény közös imádsággal kezdődött, majd Urbán Márta levéltáros bemutatta a vértanú szerzetes életét és korát.

Csepellényi György egy olyan korban élt, amikor éhínség, pestis, politikai és gazdasági nehézségek jellemezték a mindennapokat. Ebben a kaotikus közegben a vallás volt az egyetlen kapaszkodó az egyszerű emberek számára – fogalmazott a levéltáros. Csepellényi György 1620 körül, más forrás szerint 1626-ban született a Trencsén vármegyei Biccson (ma: Bytča, Szlovákia), nemesi származású családban. 1643. május 3-án a felsőelefánti (Horné Lefantovce) Keresztelő Szent János pálos rendi kolostorban tette le szerzetesi fogadalmát. 1660-ban rendje a máriavölgyi (Marianka) kolostor alperjelének nevezte ki, innen előbb Terebesre került, majd Felsőelefánton is szolgált. A környékbeli Nagypönyös és Kisappony falvakban több száz családot térített vissza a katolikus hitre, sőt visszaszerezte az üresen álló katolikus templomot és plébániát is.

1669. június 5-én a rend Csepellényi Györgyöt nyolc társával együtt misszióba küldte Felső-Magyarországra, a már ott szolgálatot teljesítő páterek mellé. Csepellényi György füzéri plébános lett, és 1673-ra hét falut térített vissza a katolikus hitre. A füzéri plébánián 1674.

március 26-án foglyul ejtette bujdosó protestáns katonák egy csoportja. Két hónapon keresztül hurcolták magukkal, és gyötörték válogatott, kegyetlen kínzásokkal, melyeket állhatatosan tűrt. Katolikus hitéhez való ragaszkodása miatt 1674. május 24-én az Egerfarmos határában fekvő Szőke-pusztán lefejezték.

Holtteste napokig hevert a pusztában, a szemtanúk szerint romlatlanul. Nagy János mezőkövesdi plébános temette el az egerfarmosi templomban. Temetését csodás események sora kísérte. Tizenöt évvel Csepellényi György halálát követően, Barilovich Lajos pálos rendi generális kérésére, 1689. április 29-én Fenyes György egri püspök kanonizációs vizsgálatot indított Csepellényi György ügyében. Barilovich Lajos 1689-ben, miután engedélyt kapott Fenyes György egri püspöktől, elszállíttatta Csepellényi György földi maradványait a rend sátoraljaújhelyi, Szent Egyed tiszteletére felszentelt templomába, ahol az újonnan épült kápolna kriptájában helyezték el.

Tisztelete túlélte az évszázadokat. Boldoggá avatását többször is kezdeményezték (1689-ben, 1769-ben és 1949-ben), azonban nem sikerült végigvinni az eljárást. 1974-ben Nagy-Bozsoky József orvos azono-



sította Csepellényi György földi maradványait. 1989. május 27-én, Sátoraljaújhelyen, temetésének 300. évfordulóján egy tölgyfa osszáriumban, korábbi kriptájában helyezték el csontjait. Czapkó Mihály a boldoggáavatási eljárás egyházmegyei posztulátora a Szent István Televízió kérdésére elmondta, az elmúlt időszakban számos helyen tartottak előadást, hogy minél szélesebb körben ismertté tegyék Csepellényi György személyét. A folyamatosan zajló levéltári kutatások pedig az eddig feltárt ismeretanyagot voltak hivatottak megerősíteni.

A konferencián elhangzott az is, hogy jó eséllyel még az idén lezárul a boldoggáavatási eljárás egyházmegyei szakasza, majd kezdődik a római szakasz. Ahhoz, hogy ez utóbbi minél rövidebb legyen, fontos a kutatási anyagok precíz előkészítése. Ternyák Csaba érsek 2023-ban határozott úgy, hogy az Egri Főegyházmegye elindítja a vértanú szerzetes boldoggáavatási eljárásának egyházmegyei szakaszát, amely hivatalosan 2024. február 1-jén kezdődött.

**Forrás és fotó:
Egri Főegyházmegye**



Székesfehérvári Egyházmegye

Bódi Mária Magdolna-ereklyét kapott ajándékba a püspökség

A magyar Szent Család városából Veszprémbe, Boldog Gizella városába zarándokoltak a székesfehérvári püspökség dolgozói április 23-án. Udvardy György veszprémi érsek a zarándoklaton bemutatott szentmise keretében Bódi Mária Magdolna-ereklyével ajándékozta meg a fehérvári püspökséget.

„Eljöttünk a szentek nyomán, hogy szentek előtt tisztelegjünk” – mondta köszöntőjében Spányi Antal székesfehérvári püspök a Szent Mihály-főszékesegyházban tartott koncelebrált szentmisén. Spányi Antal 2023 márciusában Szent István király ereklyéjét ajándékozta a veszprémi főszékesegyháznak, hogy teljessé tegye a magyar Szent Család tiszteletét a nyugat-magyarországi érseki székhelyen is. A fehérváriak zarándoklatán Udvardy György érsek Boldog Bódi Mária Magdolna ereklyéjével viszonzta a megyéspüspök hitet erősítő gesztusát.

Az érsek hangsúlyozta a két egyházmegye vezetésének jó kapcsolatát, és kiemelte annak

fontosságát, hogy egy keresztény közösségben, amikor együtt tudunk ünnepelni, otthon érezzük magunkat, bárhová megyünk is. „A hitünk miatt, hitünk kifejeződése miatt, az épületeink, a liturgia miatt ez a mi otthonunk. Örülök, hogy a különböző egyházmegyékhez tartozó emberek, amikor meglátogatják egymást, ugyanazt az egyházat, ugyanazt a hitet ünneplik, és mégis mindegyik egyházmegyének megvan a maga karaktere, sajátossága. Ez egyfajta öröm és egyfajta osztozás is. Ennek az osztozás örömeinek örülnök most, és ezt kívánom a testvéreknek is.”

Udvardy György érsek homíliájában többek közt Szent Adalbert ünnepnapjáról is megemlékezett, és a magyar kereszténység kialakulásának

kezdetén szolgáló szentekről beszélt. Megrendítőnek nevezte, ahogy ezer év távlatából is élő számunkra Szent István királyunk, Boldog Gizella és Szent Imre herceg példája.

„Ahogy Szent II. János Pál pápa mondta: a hit kultúrát, épületet, művészetet, kapcsolati viszonyokat és felelősséget teremt. És amikor ezeket az épített örökséghez tartozó épületeket nézzük, akkor a hitünket csodáljuk, elődeink hitét, kultúráját, azt a hordozó közeget, amivel a hitnek könnyebb értelmezési lehetőséget adtak. Számomra mindaz, amit épületeink, a kultúra szülőttei hordoznak, mind-mind a föltámadott Krisztusról beszél. Ha nem így lenne, nem lenne értelme őket gondolni. Adja Isten, hogy ez a húsvéti reflexió, ami az Egyház sajátja, mind az egyéni, mind a közösségi, mind a hivatali életünket is átjárja. Örülünk annak a gazdagságnak, amelynek részesei vagyunk, mert a hit, a szentek gazdagsága ez. Vállaljuk azt a felelősséget, ami ezzel jár, éppen a hit tradíciói által!” – zárta gondolatait Udvardy György érsek.

A szentmise zárásakor lélekemelő pillanatok következtek. Az érsek egy nem mindennapi ajándékkal lépett elő, és ünnepélyesen átadta Spányi Antal püspöknek Boldog Bódi Mária Magdolna ereklyéjét, hogy a vértanú emlékét, lelki jelenlétét Székesfehérváron is őrizhessék. Spányi Antal meghatottan vette át az ajándékot, és megáldotta vele a székesfehérvári püspökség dolgozóit, akik egyesével fejezték ki tiszteletüket Bódi Mária Magdolna ereklyéje előtt.

A két egyházmegye történelmi és lelki kapcsolatának újabb megerősítése, hogy a Gizella Napok csúcspontján, május 9-én, szombaton 10 órakor ünnepi szentmisére gyűlnek össze a hívek a Szentháromság téren, amelyet Udvardy György érsek mutat be, a szentbeszédet pedig Spányi Antal megyéspüspök mondja.

Forrás és fotó:
Székesfehérvári Egyházmegye



Görögkatolikus családi nap Bodroghalomban

Bodroghalomban szerveztek görögkatolikus családi napot április 26-án, melyen több mint száz főt láttak vendégül. A helyszínválasztáskor a Miskolci Egyházmegye Családpasztorációs Bizottságának egyik szempontja volt, hogy az egyházmegye keleti felében élő görögkatolikusok nagy családjába tartozók egy közeli helyszínen találkozhassanak, megismerhessék egymást és közösséget építhessenek.

A találkozó kora délelőtt imaórával kezdődött, melyet Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök vezetett. Az együtt imádkozók a feltámadt Krisztus dicsőségébe ajánlották életüket, családjukat. A megjelenteket Nagy Tamás atya, a rendezvény főszervezője köszöntötte. Tamás atya vajdácskai parókus, Bodroghalom pedig Vajdácskához tartozó filia.

Az esemény megvalósításához hozzájárult Varga Balázs polgármester és a település képviselő-testületének nagylelkű támogatása, valamint a falubeliek összefogása. A programokhoz a Türr István Képző és Kutató Intézet Bodroghalmi Innovációs Oktatási és Közösségi Központja biztosította a helyszínt. A kisebbeket zenés foglalkozás várta. Novák-Tóth Györgyi a zene, különösen pedig a hegedűjáték világába vezette be a legkisebbeket. A teremben többféle kreatív tevékenység közül lehetett választani, sokféle dísz- és ajándéktárgy készült el a délelőtt folyamán.

Mindeközben az oktatási központ melletti műfüves pályán Gorcsa János atya fáradhatatlan irányítása mellett focimérkőzések zajlottak. Különleges színfoltja volt



a napnak Horti Zoltán mesemondó, aki több mint húsz éve mesél kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Előadásában ezúttal a magyar népi hagyományokból ismert legendamésék közül Jézus és Szent Péter földi vándorlásáról szóló történetek elevenedtek meg.

A *Profán evangélium* című műsorában humorral átszótt, mégis mély erkölcsi tanításokat hordozó meséken keresztül szólította meg a hallgatóságot, bizonyítva, hogy

a mesék a felnőttek számára is tartogatnak üzenetet. A szervezők – köztük Debreceni Zoltán atya – még arról is gondoskodtak, hogy tombolán nyerhető apró ajándék nélkül egyik gyermek se térjen haza. A bodroghalmi családi nap azonban önmagában is maradandó értéket jelenthetett minden résztvevő számára a közösség ereje, a hit megtartó ereje és a közösen megélt élmények által.

Forrás és fotó:
Miskolci Egyházmegye



AZ 1% EREJE!

LÉGY RÉSZE TE IS A VÁLTOZÁSNAK!

Karítást Támogató Alapítvány | Adószám: 19666275-1-43
www.karitaszalapitvany.hu



HÍREK KÉPEKBEN



Százhetvenöt éve született Szmrecsányi Lajos egri érsek. Az évforduló alkalmából április 26-án Kápolnán, százötven évvel ezelőtti papi szolgálatának helyszínén emlékeztek meg róla. Az ünnepségen a helyi hívek mellett számos egri lelkipásztor is részt vett.

Beiktatták az Isteni Ige Társasága Provinciális Tanácsának új tagjait május 1-jén: Magung Fransiskus SVD tartományfőnököt; Ngamba Mungwala Albert SVD tartományfőnök-helyettest és Varga János SVD admonitort.



Nyolcvanéves
az
Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepeelve cikksorozatot indítottunk, válogatva az elmúlt évtizedek írásainak legjavából. Czesław Miłosz Nobel-díjas lengyel író, költő jegyzete Tolkienről (A Gyűrűk Ura és A hobbit szerzőjéről) az Új Ember Magazin 2002. májusi számában jelent meg Zsille Gábor fordításában.

Czesław Miłosz

A hobbit: a huszadik század hőse

Természetesen olvastam *A Gyűrűk Urát*, a californiai Berkeley Egyetem tanáraként, még a hatvanas években. Tolkien kultikus szerzőnek számított diákjaim körében, ami feltétlenül megdöbbentő, hiszen e tündérmese diadala vajmi kevéssé volt összhangban a korszak forradalmi légkörével. Ama forradalom, csudák csudájára, a mindennemű hagyomány alól történő felszabadítást tűzte ki céljává, hívei felfogását egyfajta végletes radikalizmusba sodorva. A konzervatív, katolikus Tolkien teljességgel meghökkentette, hogy meséje oly nagy sikert aratott a kiábrándult és felvilágosult (ha ugyan ez a megfelelő szó) ifjúság körében – amely oly zabolátlanul ficánkolt, akár a vidra. Az erkölcsi forradalom irányvétele berkeley-i egyetemi körökben arra a gondolatra vezetett, hogy a szociológia fölöttébb tökéletlen tudomány. Hiszen bolygónk legkülönbözőbb pontjain váratlanul s egyidejűleg hasonló társadalmi tünetek jelentkeztek, jóllehet esetenként gyökeresen eltérő okok és feltételek mellett – s mindez inkább hasonlított a modern fizika kísérleteire, amelyek során a részecskék semmivel sem egyesülnek a térben, s folyton úgy viselkednek, mintha csak önmagukkal értenének szót. (...)

Tolkien valósággal elmerült a misztikus angol múltban, ahová nyelvészeti tanulmányai vezették. El kell ismernünk, hogy az európai történelem tán sehol másutt nem termett annyi mítoszt és legendát, mint arrafelé. E legendakor

hősei nem istenek és istennők, ahogy azt a földközi-tengeri kultúrákban megszoktuk, hanem varázslók, tündérek, erdei manók, lovagok. Bizony, tudatunkban mindmáig elevenen élnek a Kerekasztal lovagjainak történetei, Merlin varázsló és az ő rajongott nimfája, Vivien alakja, Trisztán és Izolda, és mind a többiek, akiket csak elhelyezhetünk az időben a Krisztus utáni ötszázadik esztendő környékén. Tolkien belélegzi e múltat, megszerkeszti egy valaha tán létezett birodalom földrajzát, felsorolja a legkülönfélébb lények nemzetségeit, sőt, még strófiákat is farag a tündérek nyelvén. Érdekes megjegyezni, hogy sírfeliratát is e nyelven olvashatjuk Oxfordban.

Tolkien hőse, a hobbit, amellet, hogy vérbeli tündér, meglehetősen angolos. Szeret békésen elüldögélni a maga kis vackában, ahol szívesen teázgat; a harcot jobbra kerüli, ám ha üt az óra, sohasem vonakodik. Tolkien olvasásakor figyelmem az ragadta meg, milyen jelentős a különbség a hobbitok, illetve az olvasók által elfogadott erkölcsi normák között. A főhős, Frodo hobbit rendületlen hűsége és bátorsága a *Quo vadis?* sienkiewiczzi lovagjaira emlékeztet – miközben az akkori olvasók undort éreztek a Vietnamban tomboló háború, nemkülönben a betolakodókká vált honfitársak egyenruhája iránt. Arról nem is szólva, hogy marihuánát füstölve és az LSD segítségével „lebegve” keresni vallási élményt, nos, mindez távol esett a Biblia tanításából eredő vallástól, a Bibliától,

amit a nagy többség soha kézbe sem vett. Ezzel szemben Tolkien a maga elbeszéléseiben keresztény lelkülettel ír a jogos és a jogtalan háborúról – valahogy úgy, ahogy jó barátja, C. S. Lewis is tette, műveibe szöve anglikán meggyőződését.

Miben rejlik hát e mese bája a fiatal olvasók számára? Alighanem a hangvételben. Ugyanígy fontos lehet a mű titokzatosága: a szereplőké és a mitikus történeté. S még egy adalék. Tolkien, akárcsak hőseit, cseppet sem foglalkoztatja a szexualitás, s amint hallom, ez a megfilmesített változatra is igaz. Azt is hallottam, hogy a film fogadtatása a nemek szerint eltérő: a férfiaknak tetszik, a nőknek ellenben nem.

Tolkien elbeszélései kiemelkednek a huszadik századi irodalom környezetéből, köszönhetően az óvilági eszményekhez való hűségüknek, nemkülönben a pesszimizmus hiányának. Ha létezik efféle kategória, leginkább ifjúsági mintairodalomnak nevezhetnénk. Az elmúlt század elbeszéléseinek túlfokozott pszichologizálása a formák széteséséhez vezetett, a hősies akaratot pedig a sülyesztőbe küldte. Mindezzel ellentétben, századunk a maga kiteljesedő háborúival nyilvánvaló példákat szolgáltatott az emberfeletti hősiességre. Tolkienről töprengve kénytelen vagyok feltenni e cikket lezáró kérdést: „Miként lehetséges, hogy a kortárs irodalom egyetlen tisztán hősies kulcsfigurája nem ember, hanem egy hobbit?”

IMAÓRA

Kütvölgyi Szűz Mária-engesztelő-kápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Ol-társzsentség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75-77.) szentség-imádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homiliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisét mutatnak be Mind-szent József bíboros boldoggá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba u. 5.) a következő napokon: június 6., szombat; július 6., hétfő; augusztus 6., csütörtök; szeptember 5., szombat; október 6., kedd; november 6., péntek; A szentmisék 7 órakor kezdődnek. December 5-én, szombaton reggel 6 órakor.

A Könnyező Szűzanya tiszteletére minden hónap 17-én a papi- és

szerzetesi hivatásokért mutatnak be szentmisét Győrben, a Nagyboldogasszony-székesegyházban (Győr, Káptalandomb.12). Ezekre a belső elcsendesedésre és az egyéni életcélok keresztény szempontú átgondolására. A szervezők Budapestről és Egerből kisbuszokkal, illetve személygépkocsikkal segítik a helyszínrre jutást. *További információk: www.donbosconoverek.hu*

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móríc Zsigmond út 141.) június 18-án 18 órától 21-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Belső gyógyulás és szabadság különféle köteleinkéntől”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelídítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinknek való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani gyászoló sorstársaknak, a lehetőségekhez mérten. **A Szent Anna Plébánia az első félévben szünetelnek a csoportos foglalkozások! A tavaszi Tahi Lelkinapok is elmaradnak!** Csoportos foglalkozás a Pasaréti Községi Házban (Budapest II., Pasaréti út 102. – a ferences templom bal oldalánál) május 20-án, szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, programvezető: Kovács Virág Kata FMM nővér. Elérhetőség: viragkata.anonima@gmail.com vagy 06/30-793-0435. Személyes elérhetőségek: kato.tegzes@gmail.com vagy 06/30-462-9272

MÉCS Napok – lelkigyakorlat házaspároknak Budapest 2026. május 8-10. között, péntek estétől vasárnap délutánig, a Budatétényi Verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban. (Budapest XXII., Bajcsy-Szilinszky u. 3-5.). A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják a három évnél régebb óta szentségi (vagy rendezhető) házasságban élő házaspárokat. A programot Mészáros Domonkos atya vezeti. Jelentkezési határidő: május 3., vasárnap. További információ: <https://mecshonlap.hu/>

Nyári lelkigyakorlatot hirdetnek 18-35 év közötti nők számára a Don Bosco nővérek Sárospatakon, augusztus 11. és 15. között. Az esemény mottója: Női szívvel színültig – „Tegyetek meg mindent, amit csak mond!” A program célja a résztvevők személyes életútjának és hivatásának elmélyítése a Szűzanya példáján ke-

resztül, hangsúlyt fektetve a keresztény életvitel tudatosságára. A lelkigyakorlat keretét biztosít a belső elcsendesedésre és az egyéni életcélok keresztény szempontú átgondolására. A szervezők Budapestről és Egerből kisbuszokkal, illetve személygépkocsikkal segítik a helyszínrre jutást. *További információk: www.donbosconoverek.hu*

ZARÁNDOKLAT

19. Élő rózsafüzér-zarándoklat lesz hazánkért, Budapestért és a Budapest vonzaskörzetében élőkért május 9-én, szombaton kilenc szakaszban. A zarándoklati végpontokon 19 órakor szentmisét mutatnak be: Máriaremetei Kisboldogasszony-bazilika – Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök; Fót, Szeplőtelen Fogantatás-plébánia-templom – Lukovits Milán OFM, a Mária Rádió magyarországi műsorigazgatója; Kerepes, Szent Anna-plébánia-templom – Balogh Attila, az esztergomi szeminarium rektora, pasztorális helynök; Nagytétény, Nagyboldogasszony-plébánia-templom – Horváth Zoltán István protonotárius, kanonok, esperes, plébános; Budapest-pestsztentlőrinci Mária Szeplőtelen Szíve-főplébánia-templom – Riesz Domonkos káplán és Faragó András káplán. Bővebb információ: <http://elorozsafuzer.hu/nyitolar>

BÚCSÚ

Menybemenetel-búcsú és bér-málás lesz május 17-én, vasárnap 11 órakor Búcsúszentlászlón, a kegytemplomban. Az ünnepi szentmisét dr. Takáts István érseki általános helynök celebrálja. Közreműködik a kegytemplom kórusa és a Zalabráss Fúvóegyüttes.

JUBILEUM

A nemeshetési templom ötven éves jubileumi szentmiséje lesz május 24-én, pünkösdvasárnap 11 órakor. Az ünnepi szentmisét dr. Udvardy György veszprémi érsek mondja. Közreműködik a búcsúszentlászlói kegytemplom kórusa és a Zalabráss Fúvóegyüttes.

EMLÉKMISE

Az emlébetegek védőszentje, Szent Ágota tiszteletére a Szent Ágota Plébánia, Sárszentágota Község Önkormányzata, valamint a Magyar Rákellenes Liga Sárszentágotai Alap-

ADÁSVÉTEL

SEMATIZMUSOKAT keresek időkorlát nélkül. T.: 06/30-2510-647

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

TÁRSKERESŐ

DIPLOMÁS férfi társat keres 60 éves korig. T.:+36/30-628-9657

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

szervezete felkérésére május 16-án, szombaton 10 órakor szentmisét mutat be Spányi Antal megyéspüspök a Szent Ágota-templomban (Sárszentágota, Templom u.).

KÉPZÉS

Idén is meghirdeti katekéta-lelkipásztori munkatárs és kántor alapképzését, valamint hittanár-nevelőtanár mesterszakját az Apor Vilmos Katolikus Főiskola. Az intézmény hitéleti képzéseire a főiskola honlapján elérhető elektronikus felületen lehet jelentkezni 2026. június 9-ig: <https://avkf.hu/hiteleti-kepzesek-felveteli-informacioi> Az érdeklődők további felvételi információkat az avkf.hu oldalon találnak.

ELŐADÁS

Uzsalyné Dr. Pécsi Rita neveléskutató május 14-én, csütörtökön 17 órakor *Serdül a kölkök!* címmel tart előadást a győri Apor Vilmos Katolikus Iskolaközpontban (Győr, Pátzay Pál u.46.). Az előadás ingyenes, de regisztrációhoz kötött. A helyszínen adományt elfogadnak.

SEGÍTŐ CSOPORT

„Megláttam a fényt” – alkoholbetegeket segítő csoportot indított a Katolikus Szeretetszolgálat. A Katolikus Szeretetszolgálat Alkoholista-mentő Szolgálatának új kezdeménye-

Ujember

KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft.

Ügyvezető: Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA. LAPZÁRTA: 2026. május 4.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla

Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László

Szerkesztőség: Agonás Szonja, Bodnár Dániel, Fábán Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Akos, Náduvarai Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet

Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett

Korrektor: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fásor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933

www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre:

6180 Ft, fél évre: 12 360 Ft, egy évre: 24 720 Ft.

Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu;

<http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

zése egy bibliaközpontú önismereti csoport, amelybe a gyógyulni vágyó alkoholbetegeket vagy azok hozzátartozóit várják: egy családból vagy az alkoholbeteget, vagy a hozzátartozót. A csoport minden szerdán 18 óra és 19.30 között a Katolikus Szereztárszolgálat központjában (Budapest XIV., Ajtósi Dürer sor 27/A), a 16-os szobában gyűlik össze. Minden alkalom kötött imádsággal kezdődik és fejeződik be. Vezérfonalnak a katolikus igenaptár szerinti olvasmányt, szentleckét vagy evangéliumot választják. A foglalkozások során a jelenlevők arról beszélgetnek, hogy mi érintette meg őket az adott igazságban, hogyan kapcsolódik ez gyógyulási folyamatukhoz. A csoport neve utal egyrészt a szolgálat jelmondatára (Az alkohol rabságából Jézus a szabadító), másrészt arra, hogy sötétségeinkből Isten felé, a jézusi világosság felé törekszünk. A csoport célja, hogy a résztvevők józanok maradjanak, sebzettségeikben gyógyuljanak és folyamatosan fejlődjenek, valamint hogy ebben egymást is segítsék.

KIÁLLÍTÁS

„Isten szemével minden teremtmény szép” címmel május 4-én kiállítás nyílt Palkó Julián OFM természetfotóiból Budapesten, a Magyar Fotográfiai Egyesület galériájában (Budapest V., Belgrád rakpart 17. V. emelet. Kapukód: 31*7540), mely május 22-ig látogatható a délutáni és kora esti órákban. A szerzetes a szentkúti ferences közösség tagja, és 2010 óta foglalkozik természetfotózással; képei személyes hitbéli tapasztalatokat és a teremtett világ szépségét kapcsolják össze.

Totus Tuus, vagyis Teljesen a tiéd címmel Szent II. János Pál pápa életművét és a történelemre gyakorolt hatását bemutató kiállítás nyílt Szé-

kesfehérváron, a Szent István Király Múzeum Rendház épületében (Székesfehérvár, Fő u. 6.). A pápa életét, lelkületét bemutató nagyszabású tárlaton a Szentatya Mária tiszteletén alapulva végigzarándokolhatunk Közép-Európa egyik legnagyobb összetartó erejét adó Szűz Mária-kultuszon, amely ma is jelen van ebben a térségben. A nagy pápa örökségét 18 teremben 1800 négyzetméteren mutatják be, egyrészt szakrális szempontok szerint, másrészt tudományos, harmadrészt pedig művészeti oldalról. Több mint kétszáz, a pápához köthető eredeti tárgy mellett bemutatják több mint ötven művész alkotásait is, amelyek a kiállításra készültek.

Könyvek Könyve – Bibliák a Győri Egyházmegyei Könyvtár gyűjteményéből címmel nyílt kiállítás a Győri Egyházmegyei Könyvtár dísztermében (Győr, Gutenberg tér 2.), mely 2026. augusztus 30-áig tekinthető meg. Négyszáz évvel ezelőtt jelent meg az első teljes magyar nyelvű katolikus biblia, melyet 1605-ben kezdett el fordítani a latin Vulgata alapján Káldi György jezsuita szerzetes. A jubileumi évforduló alkalmából a Győri Egyházmegyei Könyvtár reprezentatív válogatást állított össze bibliagyűjteményéből. A kiállítás turnusokban tekinthető meg 10, 12 és 14 órai kezdettel, maximális létszám: 15 fő. A káptalandombi kiállítóhelyek a Nemzeti Emlékhelyek Napja alkalmából május 9-én 50% kedvezménnyel látogathatók. Regisztráció a 2026. május 9-i vezetésre: május 8-án, pénteken 12 óráig: szentlaszlotogatokozpont@gmail.com Minden jelentkezést visszaigazolnak. További információ: Szent László Látogatóközpont T: +36/30-255-1363, e-mail: szentlaszlotogatokozpont@gmail.com, web: www.kaptalandomb.hu Minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak!

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

május 27-31. | 5 nap | 159.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

június 1-6. | 6 nap | 429.900 Ft/fő

ZARÁNDOKKÖRÚT DÉL-OLASZORSZÁGBA

NÁPOLY, AMALFI-PARTVIDÉK, CAPRI SZIGETE, VEZÚV

június 2-7. | 6 nap | 519.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT MEDJUGORJÉBA AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN

június 23-27. | 5 nap | 164.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT

június 27-30. | 4 nap | 319.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA

július 1-5. | 5 nap | 199.900 Ft/fő

BALTIKUMI ZARÁNDOKKÖRÚT

július 5-13. | 9 nap | 779.900 Ft/fő

MLADIFEST 2026

IFJÚSÁGI FESZTIVÁL MEDJUGORJÉBAN

augusztus 1-6. | 6 nap | 169.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

augusztus 17-23. | 7 nap | 409.900 Ft/fő

NAGY ZARÁNDOKLAT

LA SALETTE, LOURDES, SANTIAGO DE COMPOSTELA, FATIMA

augusztus 28 - szeptember 6. | 10 nap | 689.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050 | www.viasacra.hu

KATOLIKUS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ

NAGYMAROS

05.16.
9:00

„mert Benne élünk,
mozgunk és vagyunk”
ApCsel 17,28

Benne
vagy?



FŐELŐADÁS: FÁBRY KORNÉL püspök
ZENEI SZOLGÁLAT: EMMÁNUEL KÖZÖSSÉG

NAPINDÍTÓ IMA SZENTSÉGIMÁDÁS FAKULTÁCIÓK SZENTMISE
Gyerekmaros: 6-18 év között
gyerekmaros.katolikus.hu
Légy csoportvezető a Gyerekmaroson!
gyerekmaros.katolikus.hu/registracio
nagymaros.katolikus.hu
[nagymarositalalkozo](https://www.facebook.com/nagymarositalalkozo)
[nagymarosi.talalkozo](https://www.instagram.com/nagymarosi.talalkozo)

Deák Ferenc halálának 150. évfordulója alkalmából,
Szent Ivó, a jogászok védőszentje ünnepén

Jogász - mise

2026. május 19.
kedd
17:30

Győri Bencés
Templom
(9022 Győr, Széchenyi tér 9.)

Szeretettel várunk - felekezettől függetlenül - minden hivatásrendi jogászt, valamint családtagjaikat, továbbá joghallgatókat és mindazokat az érdeklődőket, akik tisztelettel viseltetnek a jog és az igazság szolgálata iránt, hogy közösen emlékezzünk meg a hivatásunkról és együtt kérjük Szent Ivó pártfogását.

Dr. Smuk Péter
dékán, Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar



Toronyfutás a Mátyás-templomban

Az idei rendezvényen, április 25-én ötvenegyen álltak rajthoz Budapesten, a Mátyás-templom előtt a budavári templom közösségének tagjai és munkatársai közül.

A legidősebb versenyző hetvennégy, a legfiatalabb négyéves volt. Mindenki teljesítette a 197 lépcsőfokot, és felért a 47 méter magasságban lévő erkélyig. Idén új rekord is született, a leggyorsabb versenyző 50,6 másodperc alatt ért fel a toronyba.

Süllei László plébános és Forgács Balázs káplán sem maradt ki a megmérettetésből. Csatlakozott a versenyzőkhöz Hegyi Barnabás karnagy – stílusosan szmokingban – és Gerhes Bence ötödéves papnövendék is.

A verseny egészségügyi felügyeletét a terület egyik háziorvosa látta el.

Forrás: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Facebook-oldala
Fotó: Csapó Viktória

